

Pahpām Mā MENCRER XÀ

Ŷhŷ, pahhi pê Xawrô tycjakàn pê ri Tawi pê Ixaher catêjê jō pahhi. Ne pê mam cupê harâ catêjê jō pahhi, ne hanea ne ita caxuw cupê kyj catêjê jō pahhi. Ne pê pahhi cunea jirôa pê Tawi mā Pahpām jahkre pej, na pê ajco Pahpām māihcakôc, ne cumā mencrer xà na ihhôc. Na ri hō kàhhôc ita japry te **Mencrer Xà Jō Kàhhôc** (Mencrer Xà). Ne ita caxuw increr xà kwy itajê mā he.

1

Ampeaj kam me pajakry xà na mencrer

¹ Ÿhŷ me ikwŷ, ca hân ne me icukij to:
 “Jū mā cu ajte ame, ne amepajakryti,
 ne me pamā amji kînti ne?” hane.
 Ne ite me gapackre xà ita na, meikampa he:
 Ca ha nee mehkrâ kên catêjê te me pajapackre
 xà na,
 me amji to pôj nare.
 Ne nee mehkrâ kên catêjê te amji kam hapac xà
 kôt,
 me amji ton nare.
 Ne nee hanea ne,
 cute me Pahpām to me amjijapackre prâm nare,
 mā cama me ahna xwŷ xi atajê kwy mā me acjêj
 nare.
 Ampo na?
 Ca ha ate me krâ kên kôt me ampoitajê ton to me
 apa na,

ca ha nee jū caxuw me amā amji kīnti nare.

² Ca ha quêt me hane he:

Ca ha atyj me amā amji kīan kam,
me amā ihkàhhôc cahytprāam kam,
me Pahpām jarkwa pejti ita cahyt, ne ihkōat me
apa.

Ne amcro mecabwa cunea kam,
ca ha Pahpām jarkwa cupahti jō kàhhôc ita
cahyt,

ne ampeaj kam ihkôt me hakop to meapa.

Ne ate ihkôt hakop xà ata kam,
ca ha atyj me gakry, ne me amā amji kīnti kam
me apa.

³ Ne ca ha me apê cô tohkà na pīxô pàr amji to
ajpa ata pyràac.

Por pīxô pàr hô xà jō amcroa kam hān ne hô,
ne ampeaj kam ihrôt,
ne nee jū caxuw ihhô incrà nare.

Ata jīkjê na, ca ha Pahpām jarkwa cahyt neihkôt
hakop,

ne catyt kam ihkôt apa na,
ca ha ampo cunea to me apê ata,
quê ha ihtyj ahnaa me amā,
ne nee jū caxuw me apê ihkôt hamre nare.

⁴ Nāmri ca ha ate ma ame amji pê Pahpām
jarkwa curê na,

ca ha me apê mehkrā kēn catêjê atajê pyràac,
ne nee me apê pīxô pàr pejti atapyràc nare.

Ampo na? He mehkrā kēn atajê pê arýjhý kreka
pyràac,

mā ihtyj kôc mehcarê.

⁵ Jíkjê na, quê ha Pahpãm mehkrã kên atajê kên
mã me curë,
ne quêt amji mã me to hõ tekjê catêjê juwahi.
⁶ Quê ha ihtyj catyt kam me ipa catêjê atajê jamã,
ne mehkênpê me hûtà.
Ne mehkrã kên catêjê, quê ha mehkînte ame
tokéanre ne,
quê ha me acto.

2

Pahpãm te mehkwì mã pahhi capi ne hãm na mencrer

¹ Ampo na mã amji caprÿ to krïxâre kôt
ame côjkwa kam Pahhitipê Pahpãm kam men-
crys,
ne cute ame hapu prãmte ame cuprõ?
Jû wyr quê ame amji mã hamã.
² Ne ampo na mã me cupê mehcakrit atajê jõ
pahhi kwÿ,
hãn nePahhti te me cumã hõ pahhi xãm ata
cuna mã ame cuprõ,
ne ahna ame ajpën pa?
Ne me hõ pahhi catêjê me amji to cuprõ,
ne tee ahna me ajpën cukij to:
“Jû mã cu ha ajte me,
ne cute me pahto ihhimpej xà ita pê me pah-
cato?” hane.
³ Ne amji caprÿ to me amji mã:
“Jû wyr cu ha me harkwa kôt ame papa!
Ne nee quê ha me cupê me pajõ pahhi nare!
Ne nee cu ha me pahnõ amjimã me hüpä to ame
papa nare!
Quê ha pea cute me pahto ihhimpej xà ita caxuw

me cupê me carôt hamre,
na cu ha pahtyj ame papa" hane.

⁴ Mā côjkwa kam Pahhiti,
cute me to ihhimpej xà krī xà impejti ata kam jŷ,
ne nee me harkwa ita kam apu amji to haptō
nare,
ne cama ame ahna acxa, ne ame ahna xwŷ, ne
amji mā:
"Me cumā ipar prām nare catêjê amji caprŷ to
ame ijūhhyr prām,
ne jū wŷr quême ito cô, ne me ijūhta" hane.

⁵⁻⁶ Pahhiti te me cumā me hō pahhi xām,
mā mehkwy ma amehcaca atajê kam ri incryac
to incryc.

Na quē ha ihyj jū caxuw incryac kam, ame
cumānkam tē,
ne me cumā:

"He itea wa amji mā me gō pahhi ata capi,
cupê pjécunea kam me gō pahhi xà caxuw!
Ne quē ha ihyj Xijāw jō kēn kamihkrī xà ata kam
ihkrī,
quē ha pjē cunea kam mehcunea me kampa!"
hane.

Quē ha me hūpar nare atajê me kampa,
ne ampeaj kam me cumā hūpaa tohūpa,
ne mehkrā acto tu ne.

⁷ Mā Pahhiti te pjē cunea caxuw,
me cumā me hō pahhi xām ata te mehkwy mā
amji jarēn to:

"Wa ha Pahhiti te ito hūjarēn xà ata kōt me amā
harē.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 2:8 v MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 2:12

He cute cumā:

‘Apē ikra, ne ita caxuw ipē Apām Cati.

⁸ Na ca ha ate mehcunea to ahimpej xà caxuw
ina ahwŷ.

Wa ha amā krīxâre cunea jahkre ne amā cugō,
ca ha me to ahimpej to apa, quê ha me akampa.

⁹ Ne ca ha acarôt týjti ita to me to ahimpej to
ihtyaj to apa.

Ne me hūpar nare atajê, ca ha me to pjê te pot
pyràac,

ne cute me amji kam me hapac xà kên mea mā,
me kam acryac kam me gān partu’ hane”.

Hō, pê Pahhiti me to hūjarẽn to hane.

¹⁰ Cwyrjapê ca ha me apê pjê jō pahhi catêjê,
me amji to akrā krejapêa ne me ikampa!

Ne me apê meto ahimpej catêjê cunea, ajco me
ikam gapac peaj ne!

¹¹ Na ca ha amji mā me Pahhiti cupa to kryjre
nare.

Ne ate amji mā hūpahti na cute gahkre pej
prämte,

ca ha cuna mā akōn krā na jŷ, ne cumā amjijarẽn
to:

“Wa ha ite amji kam ijapac xà cunea kam,
itŷ ihcunea na akampa” hane.

¹² Hōhō, ca ha ita to hajŷr nare na,
quê ha ihprôt pê akam incryc pyrentu,
ne ihtŷj akên catia mā amē,
ca ha gamre.

Ne por me amji pytär prämte,
Pahhiti wŷr me pra atajê,

quê ha quêt ame hakry.

8

Me pajirôa pê Pahpâm cati cakrô, ihtyj me pahto amji japackre na mencerer

¹ Ÿhŷ côjkwa kam Pahhiti, apê me ijõ Pahhiti.
Ne ampeaj kam pjê cunea kam,
mehcunea mã gaprÿ ita catia to cati, ne impeaj
to impej!

Apej cati ita pêihhêj rûm pyt me côjkwa jàhcujro
pyràac,
ne ampo cunea jirôa pê cati ne impej.

² Mã mehcunea acatihti ita na ihtyj meana cre,
me ahkrare me, mehkà na kjê kryjre atajê mea
mã.

Ca ate me acurê xwÿn mã acarôt tÿjti ita to apipë,
mãr quê acuna mã amehcuuhhê catêjê atajê
cunea carïcti na me to,
quê mehcarïc.

He ate me cupê amji tête gàmtàr,
quê nee jûm, jû mã aton nare.

³ Wa hân ne ate côjkwa ton ita wÿr rît,
ne pom pê ca caa putwry me caxêre to,
ne ihkrî xâa kam ihkrî na me to, mã ihkrî atajê
pupu.

⁴ Wa ampo itajê pupu ne amji mã:
“Pÿhàpà, he Pahpâm kînte me ipê mehûmre pit,
ne taa mã ri quêt ampeaj kam cati.
Ne mér ampo na mã,
ma meito amji japackre ne me ijamã?”
Hôhõ, wa amji mã hane.

5 Pê ca me ijĩa na me ito ixũmre.

Ne ate, cute amji mã me icupahti xà to ateme
cumän to hajýr,

pom quẽ amji mã me pahhi cupa he.

Ne apyxit peaj ne me ijirôa pê acati.

6 Ne ate, ite ampo cunea to me ihmpej xà na me
ixäm.

Ne ate ampo cunea ton itajê to ite me ihmpej,
ne hirô pê me icuhhê na me iton.

7-8 Atajê pê carà cahacti hôhti me, priti me,
hanea ne ahkêt jõampo jáprê itajê me, pryrejara
me, tep me,

hanea ne, pom cô kam ampo cunea amji to ajpa
itajê cunea jirô pê

me icuhhê xà na,

ate me iton.

9 Ýhý Pahhiti, apê me ijõ Pahhiti!

Ne ampeaj kam pjê cunea kam mehcunea mã
gapry ita catia to cati,

ne impeaj to impej.

14

*Me pahpypym pêa mã me pahcunea krã
kéanre na menrer*

1 Pom me amji mã:

“Pahpãm nee ite amji kam me ijapac xà na,
me ito amji japackre nare” hane.

Itajê krã nare, ne cute amji kam mehapac xà maj
pit.

Ne ihcunea na mehkéanre.

Ne nee jûm pyxit ne catyt kam ipa nare.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 14:2 viii MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 14:7

² Mā cōjkwa kam Pahpām ihkrī ne mehkōpī,
ne tee apu jūm krā kreti te catyt kam ipa ata japē,
ne nee cute jūm te to amji kam hapac ata mā
cator nare.

³ Mā mehcunea te me pry cupan,
ne ihcunea na mehcunea kēanre,
ne nee mehnō pyxitre catyt kam ipa nare.
Ne ampeaj kam ri, nee jūm catyt kam ipa nare!

⁴ Ne Pahpām te mehkrā kēn itajē jarēn to hajyr
he:

“Imāa ihcunea na me cupē amji jahkre kēatre!
Ne ihtyj cute amji to me ipijapar xà caxuw,
meikwȳ pē me hāhkīj to me ipa,
ne nee jū caxuw ite me to ipijapar xà na,
amjimā me ina hāhwyr nare” hane.

⁵ Ne cute mehkēn ton to me ipa xà ata kam,
quē ha ihtyj jū caxuwPahpām cupate,
amehterteat to amehtertet.

Ampo na?

Pahpām ihtyj catyt kamharkwa kōt me ipa catējē
cahē na ipa,

ne ma me hamā.

⁶ Mehkrā kēn catējē mā,
ampeaj kam catyt kam me ipa atajē me,
me cupē hamreare catējē atajē cahpērkār prām,
mā ihtyj Pahpām me cupē mempej pytā.

⁷ Wa ityj Pahpām mā me ikwȳ cajrēn to hane he:
“Ŷhŷ, ijō Pahhitī.

Jamā ne ca, ite me ato amji kam ijapac xà jūrkwa
ita pīn,
me ijō pjē cunea kam,

me cupê me ikwÿ pê Ixaher catêjê te me icurê
 xwÿn atajê tohjê na,
me itehcajpa” hane.

Ŷhÿ, quê ha ampeaj kam me pajō Pahhiti te
 hacpÿ mã
me pampej pêa mã me papa na me pahton na,
cu ha pahtÿj hûrên me pajakrytito me cumã cre,
ne ampeaj kam me pamã amji kñi.

15

Pahpäm cahê na mehkriñ catêjê jõ increr

¹ Pahhiti, apê me ijõ Pahpäm!
Mêr itajê cunea jipôc ri, jûmjê mã caha garkwa
 to:
“Ajpêñ ijûrkwa wÿr me mõ, ne icahê na ame
 apa”? hane.

Ne jûmjê mã ca ha garkwa to:
“Ajpêñ ijõ hâpkàjti pê Xijaw ata na me api,
ne kam me akrî, ne ito me amji kampa”? hane.

² Ne cute hajÿr he,
quê ha jûm ihcunea na catyyt kam ipa,
ne hân ne ihcunea na akam hapac to ipa,
ne ampo pej pit ton to ipa,
ne ampeaj kam caxwäm catia mã, to ihcakôc to
 ipa ata,
quê ha ma amã axà.

³ Ne hanea ne nee amehkwÿ kôt harën hêj xi xà
 atajê jarën nare,
ne nee hanea ne mehkwÿ kên mã me irën präm
 nare,
ne nee jûmjê jarën kêncràn to ipa nare ata,
quê ha ma amã axà.

⁴ Ÿhŷ ijō Pahhiti, pom ca ha ma apu jūm kēn curê
ata,
quê ha hanea ne ma jūm acuxà, apu jūm kēn ata
curê.

Ne hanea ne, ihtŷj quêt cumāihcunea na,
catyt kam cute me apar catêjê atajê te amji mā
acupahti xà.

Ne quê ha jūm mā cute ampo na, amji to
hūjahkre xà ata kam,
ihkēn mā hâr cakrô,
ihtŷj cormā cute ahna cumā amji ton xà ata na
to,
ata quê ha amā axà.

⁵ Ne hanea ne cute me cumā ampo jōr atajê,
quê ha hacpŷ ne cute hōrxà ata na,
taa pit cwa, ne nee hipý kam ihkwŷ mēn nare.
Ne hanea ne, quêjūm cumā,
cute jūm pejti ata kôt harēn kēanre to prāmte,
cumā ampo gō,
quê ha nee ahna amji caxàr ne ipyr,
ne hahpan xà na jūm pejti ata kēn mā mēn nare.
Quê ha ma apu ampo jōr xà ata caca.

Ÿhŷ ijō Pahhiti, hecute me hajŷr catêjê,
quê ha nee akrac ri ampo ihcaxun nare.
Ne quê ha quêt catyt kam acahê na ipa rohnŷtti
mā.

19

*Pahpām te ampo cunea ton atajê me pamā
catihti na harēn na me pancrer*

¹ Ÿhŷ me ikwŷ,

wa ha me amā ite Pahpām to amji kam ijapac xà
na harē.

Cu me cōjkwa pupu ita,
ihtyj hirā pē me pamā Pahpām catia to cati
naharē.

Ne Pahpām te ri kam caxêre me, kam ampo
itajê cunea ton.

² Ne cu hān ne amcro cunea kam,
me pyt japôj xà na me hōmpu, ne amji mā me
harēn to:

“Ampeaj kam ri Pahpām mā ihtyj ampo cunea
ton xà” hane.

Ne hanea ne cu caxwari cōjkwa kam me caxêre
me, putwry pupu,

ne hacpŷ ma mā me amji mā:

“Nee Pahpām mā ampo pyxit ne hahkre pej nare,
ne cumā ampo cunea ton jahkre pej” hane.

³ He nee cōjkwa kam ampo ihkrī itajê me pamā
harkwa to ihcakôc nare,
cakrō cu me rît ne me hōmpu atajê kôat,
ramā me pamā Pahpām catia to cati na hahkre
pej.

⁴ Ne cōjkwa kam ampo pejti catihti itajê te amcro
me caxwa cunea kam,
ramā pjê cunea kam Pahpām catia to cati na
harēn cràn.

Ne nee jū ri me cupê ita jahkre kēatre nare,
ne mehcunea te me hahkre pej xà.

Ne Pahpām te cōjkwa kam pyt mā ihkrī xà ton,
mā kaam ihkrī.

⁵ Ne pom cu me pajikwa tuw xà wyr,
me pamā amji kîan kam me pahprō wyrme pra
ita na ri cute,

ne amcro cunea kam, ihkrī xà pê hapôj,
ne cumãamji kĩan kam catyatre na ma hâpir to
impraar to pra.

6 Ne me pahnō imprar tyjti,
mã ihcuuhhê pê cumã ipicahur prãmti, jïkjê na
mã,
hãn ne pyt hapôj pê ma cumã cõjkwa cahpêrkàr
toprãam kam,
ihtyj catyatre na ihcahpêrkà.

Ne jū wyr quê jum apu amji mã hamã,
ne cacro pê amji to amxu, quê nee cacro nare.

7 Ýhý me ikwý, pom wa ite me amã harẽn ita
jïkjê na,
cu nee me pahnō amji mã hamã, ne Pahpãm pê
me papimxur nare.

Cwýrjapê cu ha pahtyj mepajõ Pahhiti jarkwa
pejti,

kam ampo kên nare ata kam,
me pajapac na me amji to prãm.

Ne cute me pajapackre xà ata, ihtyj me pamã me
pahcarôt to intuw.

Ne quê ha me pahnō pê hahkre kêatre,
quê ha me pajõ Pahhiti te ampeaj kam
me pamã harkwa jirêñ atajê pictor,
ne ihkôt hamre xà nare atajêa to cumãhahkre,
quê ha hahkre pej,

na cu ha pahtyj amji mã me to pahhimpej.

8 Ne me pajõ Pahhiti te me pamã ampo to hahkre
xà ata ri

quêt catyt kam ihcuhtacti.

Ne pahte me kam pajapac catêjê ri,
ampeaj kam me pajakry.

Ne cute me pajapackre xà kam ampo kēn nare
itajê,
ihtŷj pahte ampo cunea jahkre pejna me pahto,
cu me hahkre pej.

⁹ Cu ha pahte amji mā Pahhiti cupahti to me papa
na,
cu ha kam me pajapac to me papa rohnŷtti mā.
Ne me pajō Pahhiti ita pê ihhêj xi jahkre kēatre,
ne cumā ampo cunea jahkre pej.
Cwŷrjapê quê ha mehcukij xà jō amcro kam,
cute jūm pejti na harën to:
“Ampeaj kam jūm ita pej” hane.

Ne hanea ne jūm krã kēn ata jarën to:

“Jūm ita krã kēanre” hane.

¹⁰ Ne cu wakŷre prà tepti pê ôr na hī jàhwŷrti
ata jirôa pê
me Pahpām jarkwa na prām.
Ne pen cacô jirôa pê ri Pahpām jarkwa me
pahcajpuaw.

¹¹ Ÿhŷ côjkwa kam ijō Pahhiti pê Pahpām.
Ate ijapackre xà itajê teipê ampo kēn cunea
cawpa,
ne ikēn mā ixâr cupate, cute intête ito hūjawry
tu.
Ne wa itŷj amji mā acupahti to ipa, ca cormā ita
jipy,
hahpan xà na ito impej. ¹² Ne wa hān ne me to
ihcupan xà na
me amji jahkre pej nare kam,
me to ihcupa,
ne hān ne imā garkwa itajê jahkrepej nare kam,

hirô pê me ipypym to ipa atato tojnõ,
ne nee ca hahpan xà na ito kên nare.

¹³ Ne hanea ne ite garkwa jirô pê ipypym,
ne garkwa kaj na ampo kên tonprãmti ata na
ijamãr,

wa ton nare.

Ne intête ipê amtà,
mãr quê nee ampo kên itajê ito ihhimpej nare.
Ca ha ito hane, wa ha ityj amã ipej,
nenee ampo kên pyxitre nõ ton nare,
ca ha ina amji capa.

¹⁴ Ijô Pahhiti, apê ikên pê itête gãmtar catê,
na ca atyj ikên xà cunea pê ipytà.

Imã icakôc xà me,
ite amji kam ijapac xà cunea teacajpuaw na to
prãm.

22

*Tawi te amji pupun xà kêanre kam, Pahpäm
teihcrajpar na hähwyr xà na mencer*

¹ Inxû Cati! Inxû Cati!

Ampo na mã ahte ate irer to hajýr?

Wa tee ate itehcrajpar xà na icagägää kam ana
ahwÿ,

ca nee ate ipar nare!

Ca ihhéj ne ipê ampÿa mã apu mõ.

² Wa ihcapry na ite amã icwyr to pyt,

ne ite amã ijákjéar to apë,

ca nee ate imã jû mân nare.

Cakrô wa ityj cormã amã akij,

ne nee wa ha uu ne ijákjér jicu nare.

Wa cormã pa xâhte ikrihkrit ita na ikri,

ne ramā ijōtnare na, ina amcro jàhtô.

³ Cakrô, wa ityj ate apejti,
mehcunea nã atetetti to Pahhiti krī xàcatihti ata
kam gýr na,
imã gahkre pej.

Ne Ixaher catêjê cunea acatihti na amji mã me
garẽn to me ipa.

⁴ Pê me iquêtjê ihytj ajco amji mã me ato
ihhimpej to me ipa,
cwýrjapê pê ca atyj mehkên pê me to acato.

⁵ Pê ajco me amã akij,
pê ca ajco atyj mehkên xà atajê pê me to gapôj.
He nee cute ihcaprÿ na amji mã me ato ihhimpej
nare.

⁶ Ne mehkînte nee ipê me hûmre te ihkên xà pê
amji pytar xà ata nare.

Ne ihhêj rûm ipê ampo cô pyràac, ne icrire, ne
icarôt peacre.

Mã mehcunea ame ixûn, ne ma amji tête ame
icurê.

⁷ Ne ame ipupu atajê cama ame ina xwÿ,
ne ame ina acxa,
ne me imã:

“Gô Pahhiti ita te ramâ amâ hikran! ⁸ Pom ca ate
gô Pahhiti to amji mã hajýr ita?

Mêr ampo na mã nee akênmã axàr xà ita pê cute
ato cator nare?

Quê gô Pahhiti ita mã akñ na mã,
quê ha rÿ pêa mã atehcajpa,
ne akêmã axàr xà ita pê apytà!” hane.
Hô, ame ina xwÿ to hane.

⁹ Ne cute me ijarẽn to hajýr cakrô,

MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 22:10 xvi MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 22:15

pê ca caa, ipym pêa mä, ajpén itehcajpar kam tẽ,
ne imä icaca xà gõ, ne icrire naa mä ijamär kam
tẽ,

ne cormä ijamär to apa.

10 Ne ipym pêa mä ri, ipê atekjê,
ne apê ijõ Pahpäm rohnýtti mä.

11 Ne hamre, wa ramä ikéan kam ipa,
na ca nee irer ne ipê gújawry nare.
Ampo na?

He nee aràn xà na
jûm te itehcajpar xà caxuw hamreare.

12 Ramä me icurê xwÿn catêjê te me ito kên
prämte me ikrâhtu,
ne me cupê ihhêj rûm
Paxä jõ pjê jõ prytı xûmti jàprêhti te apu ikam
imprar atajêpyrâac.

13 Ne me cupê rop tycti hän ne pryre mä wa
japrâ,
ne cumä carõrõ,
ne kam intoj ne ihcakê, ne ihcãmxa
ita kôpit na mä,
ihtyj me ito kên to präm.

14 Ramä icarôt jamre xà ita pê ihhêj rûm
cô te pjê kam ipijaxwyr ne hamre.
Ne ajpén kam ihi ihcuhhê xà itajê,
ramä apuajpén pê hapôj partu,
ne ihcuhhê xà kaj na apu ihcuhhê.
Ne ina cuhkõnre pê ihhêj rûm
amcro te apu penhê to ihhorhot,
ne ramä ipigân to mõ.

15 Ne ramä imä kôar to kôr,

ne ijōkre kam ihhēj ne pjē jacrō ne incrare.
Mā ijōhto te ijapto na impŷn ita kam,
ca ihhēj ne ityc na apu icāmjī,
ne ihhēj ne ate pjē jacrō ita kam irer.

16 Ne mehkrā kēn catējē te me ito kēn prāmte,
me ina cuprōn.

Ne me cupê ihhēj rūmrop te apu pryre na cuprōn
ne ihkrā,
ne ajpēn pē ihcyt to ipa atajē pyràac.

Ne ramā cute ame ipê ipar me ijūhkra caxwŷrti.

17 Ne wa icakrō te amji capô, ne ihire ita kam,
quê ha ihtŷj me ihi cunea pupu.

Ne me icurê xwŷn catêjê cama ame ikôpîr to me
ipa,

ne ite amji pupun xà kēanre ita pyrên ame hakry.

18 Ne cute ikà to ajpēn mā me ipicràn,
ne ihkôt kēn to ajpēn pē me hûhkâr.

19 Ijō Pahhit!

Nee ca ipê gûjawry nare,
ne apu awjarêa ne itehcrajpa!

He apêa ri ikêñ mā ixàr xà ita pê ipytâr catê!

20 Ityc xà ita pê ipytâ!

Ne me icurê xwŷn pê me ikwŷ nare pê rop pyràc
itajê pê ipytâ.

21 He me cupê ihhēj rûm rop tycti pyràac,
ne me wa te icaxwŷr xà ata pê ipytâ!

Ne jû wŷr wa ahte me cupê ihhēj rûm
pryti xûmti jàprê jîpâr te icaxwŷr xà ata pê amji
pytâ!

Ne caa, ca ha atŷj me icurê xwŷn itajê pê ipytâ!

22 Ca ha ito hane,

wa ha me ikwÿ cunea mã

ate ikên mã ixàr xà ata pê ito acator na garë,

ne itÿj cute me cuprõn xà kam mehcuneamã
apejti na garë, ne me cumã:

23 “Me apê Pahhiti kôt me apa catêjê,

ca ha me gô Pahhiti to me gãmnän prämte me
cumã:

‘Imã acupa hyre nare, na wa itÿj garkwa kôt ipa!’
hane.

Ne me apê Jaco tàmxwÿ tàmxwÿ atajê,

ate me amji mã Pahpäm cupa präm to, ca ha me
cumã:

‘Apeaj to apej! Ne ampo cunea jirôa pê acati!’
hane.

Ne me apê Ixaher catêjê pê Pahpäm na mehkwy
atajê,

ca ha Pahpäm to ate mecati prämte me cumã:

‘Apyxit peaj pê ri me ijô Pahhiti pê Pahpäm!’
hane” hajÿr.

24 Ÿhÿ me ikwÿ,

he Pahpäm nee amji tête

me cupê hamreare atajê curê to ipa nare.

Ne nee cute me amji pupun xà kéanre to

me amji pupun to me ipa atajê to hän ne hapac
kêt nare.

Ne nee me cupê amji to ipimxur to ipa nare.

Na quê ha jûm amji tehcajpar xà na cumã akij,
quê ha ihtÿj jûm ata kampa.

25 Ÿhÿ Ijô Pahhiti, pê wa ikên kam ipa xà ata kam
amã:

“Ate itehcajpar jahpan xà na, wa ha ityj amã
ampō gō” hane.

Cwyrjapē wa ha cute me cuprōn xà kam,
cute me ato amji kam hapac prāmti atajē cunea
kam mare mā,
amã ite ampo na amji ton xà ata to.

²⁶ Ne wa ha mehcunea mā amji kīn nō to,
ne me cupē hamreare atajē mā harte.

Quê ha me cumā akīn atajē me amã:
“Mehcunea jirō pē apej ne acati” hane.
Na quê ha hōtpē amji to ipijapar pej rohnŷtti mā.

²⁷ Ÿhŷ me ikwŷ,
quê ha pjē cunea kam krīxare Pahpām to amji
kampa,
ne to amji japackre.

Quê ha jūa ri amehkrī atajē,
ihtyj Pahpām wyrme apkjē.

Ne quê ha ampo kra cunea me hōmpun xà ata
kōt,
Pahpām to cute amji kam me hapac prāmte
mecumā:

“Apēa ri me ijō Pahhiti,
na ri mehcunea jirōa pē me imā me akīn” hane.

²⁸ Pahpām pē me pajō Pahhiti,
ne cupē pjē kam mehcunea to ihhimpejcatē,
ne ihtyj ampo kra cunea to ihhimpej.

²⁹ Ne cute amji to me cati prāmti atajē,
quê ha ihtyj cuna mā mehpŷpŷm,
ne mehkryjre na cumā me amji jarē.
Ne cu me pahcunea me pahtycto mō atajē,

quê ha Pahpām cuna mā mehkōn krā na me jŷ
ne me cumā:

“Wa ityj amji mā me acupa” hane.

³⁰ Na quê ha mehtàmxwŷ tàmxwŷ ihtyj amji mā
me hūpa,

ne me kam hapac to me ipa,

ne ihtyj mehkra mā me Pahhiti jarēn to me ipa.

³¹ Quê ha me kampa,

ne hanea ne cormā nee mehpÿpÿm nare atajê
mā me harēn to:

“Me pajō Pahhiti pê Pahpām

pê ajco mehkwŷ kēn mā mencjēj xà atajê pê me
hütâ” hane.

23

*Pahpām pê me pajamār catê impeaj na men-
crer xà*

¹ Ihhēj rūm ipê carà cahàcre hôhti pyràac,
mā Pahpām pê ijamār catê.

Cwÿrjapê ri nee ipê ampo jamre nare.

² Ne pom carà cahàcre hôhti jamār catêjê
cama hō ahtu kukümti rericre kam hikwa na
hamā,

mā kam hikwa,

ita na mā Pahpām ito,

ne ihtyj imā ite ijikwa ne ikôt xà ita gō.

Ne pom carà cahàcre hôhti jamār catêjê cô
pinkrinti wÿr,

hō carà cahàcre hôhti to ipa, mā to ikō,

ita na mā ihhēj ne Pahpām ito,

ne ihtyj ite amji kam ijapac xà kam ikrihkrittī ita
to imā ihcarīc,

ne imā to ankrê.

³ Ne hōtpê imā, ite amji kam ijapac xà to intuw.

Ne carà cahàcre jamãr catêjê hân ne pry cuhtacti
kôt
catyt kam ipa na to,
mã ihkôt ipa,
ita kôpit na mã, Pahpäm catyt kam ite ipa na ito
ipa,
mãr wa ampo pej pit ton to ipa.
Hõ, pê cute ijamãr na amji to awjahkre ata na
mã ijamãr to ipa.

⁴ Ÿhÿ ijõ Inxũ Cati,
pom hân ne carà cahàcre hamãr catêcãmtà rûm,
nee cumã awcapàtkô cupa nare,
ita na mã ite.
He apê ijamãr catê,
ne wa ityì akôt cormäcaprûm kôt
ityc xà jõ awcapàtkô jakren to ipa.
Ne ca icumam apa ita kam ri, acãmtà rûm,
nee imã ampo kên te icuran xà ata cupa nare.
Ne pom carà cahàcre jamãr catêjê hõparxare
jamãr caxuw,
hõ kôtare incwa ne to ipa,
mã curê xwÿn hÿrmã hapôj,
mã kô ata to ihcura,
ita na mã ate, ne ramã ate icurê xwÿncatêjê
caxuw
amji mã gâhcuprõn hiahpuro.
Mã ihhêj ne, gõ kôtare ma icurê xwÿn pê itête
hàmtar to ipa.
Ne ca hanea ne gõ pïcajrer ita to, prya kôt icapôr
to apa.
Na ri ate ijamãr xà ita pyrên,
imã amji kïnti.

⁵ Ne pom carà cahàcre jamâr catêjê,
hân ne ampo pê curê xwŷn atajê cunea jipôc ri
cumâ harte,
ita kôpit na mã,
ca ate cute me icurê xwŷn catêjê kam mare mã,
gàpân xà wŷr ijator.
Ne ate ijator ita kam,
quê nee me icurê xwŷn itajê nõ jû mã iton nare.
Ca hân ne ina amji tohpôj to hanea,
pom quê hân ne me catia na me amji tohpôj he.
Ne gôtpê ikôm xà kam
imã ampo cacô impejti ata to hipu tu, mã ajxwŷ,
ca imã agô.
⁶ Ne quê ha amã ikînti itaa na, imã gahkre pej.
Na ca ha imã gàhcâjrën to axâm itaa na, wa ha
ahnaa ty,
ne ityj gûrkwa kam amji to ipijapar rohnŷtti mã.

32

*Cu ha Pahpâm mã pahte me to kên xà na me
amji jarêna mencrer*

¹ Ýhý me ikwŷ!
Ampo pyrên cu ha ame pajakry?
He Pahpâm te me pamã, por pahte harkwa jirô
pê me pahpým,
ne ihkaj na me pahkên xà ton atajê jicu,
ne to tojnô ne ihhur ata pyrên,
cu ha ame pajakry.
² Por Pahpâm te ampo kên ton atajê na
me pajarën kên nare atajê pyrên,
cu ha ame pajakry.
Por me pahcaxwâm pê

me pahte amji kam me pajapac xà hêj xi nare
atajê pyrên,
cu ha ame pajakry.

³ Ne pê wa cumã ite ikêñ ton xà to icakôc nare ri
mã,
ajco amcro cunea kam icwyr to amji pectu, ne
ipeacre.

⁴ Ýhý, ijõ Inxû pê Pahpâm,
wa ityj ite ikêñ ton jahpan xà na,
ajco amcro me caxwa cunea kam ate ito kên xà
atajê cajpê,
ne ramã ipê icarôt jamre to mõr te hajýar,
pom quê pyt cacro atâr to incrâ to ipa he.

⁵ Jicu xà kam, pê wa amji mã:
“Wa ha Pahpâm mã ite to kên na amji jarê” hane.

Pê wa amã ikêñ xà cunea na amji jarê.
Ne nee pê wa ite ampo kên ton xà atajê nõ to apê
ipimxur nare.

Ne ite amã ihcunea to icakôc xà ata kam,
pê ca ampo to ite ato kên atajê cunea to tojnõ, ne
hicu.

⁶ Ne por mehcunea mã akñ,
mã amji mã me ato ihhimpej atajê te ri,
ihtyjme amã amji cajrën to ipa xà.
Mär quê jû caxuw me hýrmã ampo kên catia te
cator xà ata kam,
nee cute me amã amji cajrën catêjê wyr cator
nare.

⁷ He apêa ri ito apimxur catê.
Ca ampo kên atajê cunea pê ito amxu ne itête
amtâ.

MENCRER XÀ JÕ KÀHHÔC 32:8 xxiv MENCRER XÀ JÕ KÀHHÔC 32:11

Wa ate itête me cupê gàmtàr xà ita pyrên ijakry
to
kÿj cati pêa mã, amã cre.

⁸ Ÿhŷ me ikwŷ, Pahpâm te me pamâ amji jarën to:

"Wa ha jū ri me amōr xà ata jō pry to me amā
hahkre,

ca ha ihkôt me mõ.

Wa ha pa me gapackre, ne me gamār to mō.

⁹ Na ca ha nee me apê cawrô me,
cawrô cahàcre jūpar nare atajê te mempar
prämte,
mehkrā na hē,
ne jū kam me to mōr xà ata wyr
mehkjēn to meipa atajê pyràc nare” hajyr.

10 Ÿhŷ me ikwŷ, ampeaj kam ri,
mehkên catêjê hân ne me amji pupun kên to
ihkryjre nare.

Ne quêt mē Pahpām to amji mā mehhimpej
catêjéatajé ri,

Pahpām te me to ihhēj rūm pryjara pyrāc,
ne ma mentēte hara to kwȳcto ipa ita na,
ampo kēn atajē cupate.

Ne ihtyj hàhcjr  an kam, cum   mehk  an kam,
ment  te h  amt  r to ipa.

11 Ne pom ca me acunea catyt kam me apa atajé,
me acunea me gakry!

Ne Pahpām te me ato impejti xà atajē pyrēn
hanea ne me amā amii kīan ne!

Pom ca me amji mā kam gapac pejti,
ne catyt kam me apa itajê,
me gakrya ne

ne pom me gakryti itajê to, me cumã cre!

33

Pahpäm to hàmnän na mencre

¹ Ýhŷ me ikwŷ, por ca me acunea catyt kam me
apa atajê,

Pahpäm pyrên me gakrya ne.

Mempejti catêjê te me Pahpäm mã catihti,
ne impejti jarën xà ri quêt ahnaa.

Na ca ha atŷj me cumã cati ne impejti jarẽ.

² Ca ha Pahpäm mã catihti ne impejti jarën xà
ata kam,

atŷj me cumã cre ne me gâtôr xà cakô,
ne cumã cuhkônre cakô.

³ Ne Pahpäm mã me acrer xà intuwti to
kŷj cati pêa mã, me cumã cre,
ne cuhtoïj cajrõn pejti ata to,
ca ha me gakryti to me cumã cre.

⁴ Ne mêr ampo na mã cu ha me to hajŷr to prãm?
Nee mã ampo na nare, he Pahpäm jarkwa pê ri
quêt,

ampeaj kam, ne catyt kam,
ne quêt cute ampocunea ton xà na,
ihtŷj amji jarkwa na amji kampa.

⁵ Ne Pahpäm mã, pjê kam mehkrî atajê cunea
kîn,

mã me hamâr to impejti.

Ne cumã ihtŷj catyt kam me ipa atajê kîn,
ne catyt kam, cute mehkwŷ to amji kam hapac
na
cumã me to prãm.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 33:6 xxvi MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 33:12

6 Pê Pahpām ihcakôc xàa to, cama ihcakôc,
ne ramā côjkwa to,

ne kamcaxêre me ampo cunea ihkrī atajê to.

7 Pê Pahpām côxwa cunea to cuprō, ne hŷr xàa
kam hŷr,

mār quē hàhhuc tu rohnŷtti mā.

8-9 Pê cama Pahpām pjê ton xà ata to cumā
ihcakôc,

pê ramā pjê amji to,

ne ampo cunea te amji ton xà na cumā harkwa,

pê ramā ampo cunea amji to.

Na ca ha pjê cunea kam me akrī itajê,
ate atŷj amji mā me Pahpām cupa xà.

He me pahcunea mā,

pahte amji mā me Pahpām cupahti kam
me cumā amji jarēn xà.

10 Ne mēr ampo na mā pahte me to hajŷr xà?

Nee mā ampo na nare.

Pahpām ihtŷj krīxâre te me ajpēn par xà kēanre
atajê to

me cupê hamre,

mār quē nee ihkôt me ampo kēn ton to me ipa
nare.

11 Ne quêt Pahpām te ampo na amji ton xà ata ri,
nee ihkôt hamre xà nare,

ne ihtŷj quêt cute ahna amji ton xà, ne ahna to
hâm ita na.

12 Pê Pahpām cute me pahto hō tekjê xà caxuw
amji mā me pahcapi,

na ri hûrên me pajakryti.

He ampeaj kam quē ha jū ri, krī nō kam,
Pahpām toamji mā me hō Pahhiti,

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 33:13 xxvii MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 33:18

ne por toa amji mā mehhimpej atajē,
quê ha ihtyj hanea ne me hakry.

13 Ne ampo na mā
cu ha cumā cati me impejti to cumā me cre?
Nee mā ampo na nare.
Côjkwa pīn Pahhiti pjē kam mehcunea mehkrī
atajē cunea pupu.

14-15 Ne cutea ri me pamā pahte amji kam me
pajapac xà ton,
ne ihtyj pahte me ampo cunea ton atajē na me
pahpupu,
ne kam amji kampa.

Ne ihtyj ihkrī xà ata pīn pjē kam,
por mehcunea mehkrī atajē pupu,
cwyrjapē cu ha pahtyj me cumā cre.

16 Ne mēr ampo na mā cu ha me cumā cre?
Nee mā ampo na nare.
Jū wyr quê Pahpām krāhtare jō pahhi tehcajpar
nare kam,
quê apu amji mā hamā, ne curê xwŷn tohjē.
Ne quê ha te krāhtare pahtyj cakrō,
quê Pahpām cumā carōt jōr nare,
quê nee ihtyc xà ata jahtpan nare.

17 Quê me pamā cawrō carōt tŷjti cati cakrō,
jū wyr quê Pahpām ihtehcajpar nare kam,
quê cawrō ata me pahcurê xwŷn pê me pahpytā.

18 Ne Pahpām ihtyj quêt amji mā me hūpahti
atajē jamā.

Cu ha me Pahpām jàhcapriā kam,
cumā me pahkñ rohnŷtti mā ata te,
me pahtehcajpar xà naaracri me hikaj,

MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 33:19 xxviii MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 37:2

quê ha ihtŷj me pajamār to ipa.

¹⁹ Ne quê ha ihtŷj pahte me pahtyc xà jahpan na
me pahto,
cu ha me hahpa.

Ne prām catia te cator xà ata kam,
quê ha nee prām ata te me pajipej na hamār
nare.

Ŷhŷ me ikwŷ,
cu ha Pahpām te me pahto impejti itajê cunea
pyrên
me pajakryti na cumā me amji jarẽ,
ne cumā me cre to hane he.

²⁰ “Ŷhŷ me ijō Pahhiti, apê me itehcajpar catê,
ne apê ampo kên pê itête gãmtâr catê.

Na wa itŷj aracri ahna me gikaj to me ipa ita na.

²¹ He apyrêan ri me ijakryti.

Na wa itŷj apejti ita to amji mā me ihmipej to me
ipa.

²² Ne wa itŷj cormā aracri me gikaj to ipa ita kam,
ca ha gâhcaprīa kam, amā me ikñ ita na” hane.

37

*Mehkrā kên mehkên mā me acjêj, ne mehkrā
pej mempej mā me acjêj na mencerer*

¹ Ŷhŷ me ikwŷ,
nee ca mehkrā kên catêjê jū na ame akrihkrit to
me apa nare.

Ne nee ame hū na cute mehkên ton atajê kñ
nare.

² Ampo na? He me cupê ahtu te êê ne apu incrà
pyràac,

quê ha me ahna ahtūm nare quê ha me hamre.
He ampeaj kam ri me cupê pôre pit,
na quê haihtyj me hamre tu.

³ Ca ha côjkwa kam me Pahhiti pê Pahpâm to
amji mã me ahimpej,
ne me ampo pej pit ton to me apa.

Mã cute me amã pjê jõr, ca kam me akrî,
mãkam me atête ampo kên pê amtà.
Ne ca ha hàmtar xà ata kîan kam, kam me akrî.

⁴ Ca ha Pahhiti cukwa kam,
me amã amji kînti kam me apa na,
quê ha ihytj me amã,
ate amji mã me ampo na prãmti xà atajê cunea
gõ.

⁵ Ne ca ha Pahhiti mã me ate amji kam me gapac
xà cunea gõ,
mãr quê taa, ate amji kam me gapac xà to
ihhimpej.

Ne ca ha ate amji mã me toahimpej to me apa
na,
quê ha me ato impejti to hane he.

⁶ Pom quê pyt hapôj mã mehcunea me hèhcujro
pupu,
ita jîkjê na,
quê ha Pahhiti mehcunea te me apupun na me
to,
mãr quê cutea me ana amji caxàr na me gahkre
pej.

Ne me pahkrâ jimoc kam pyt ihkrî, mã me ihprà
pupu,
ita jîkjê na,
quê ha Pahhiti ihytj mehcunea te catyt kam me
apa na,

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:7 xxx MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:11

cute megahkre pej na me to,
quê ha me gahkre pej.

⁷ Na ca ha aracri, amji mā me aprīa kam,
me Pahhiti te me atehcajpar xà na me hikaj.

Ne quê mehkrā kēn catêjê
hān ne me ampo kēn ton to me ipa xà ata kōt,
amji to me cati to me ipa,
ca ha nee me hū na ame akrihkrit to me apa nare.
⁸ Ne nee ca ame kam acryc, ne me kam acàcàc
nare.

Ne nee ame hū na ame akrihkrit nare.
Ampo na?
Ca ha ate, cute me ampo kēn ton ata kam
akrihkrit na,
quê ha ihtyj ate ampo kēn ton wyr ato mō.

⁹ Ne quê ha Pahhiti mehkrā kēn atajê
mōr pejti kam, me to hamre hiahpuro.
Ne por ca quêt
me Pahhiti te mehkēn mā me hār xà pē
me hūtar xà na me hikaj atajê,
quê ha ihtyj cute pjē to me cumā hūjahkre ata
kam
me amji to ajpa.

¹⁰ Ne quê ha mehkrā kēn atajê na ahtūm nare,
quê ha me hamre partu.

Ca ha tee ame hapē, ne nee hipēr me jūm mā
acator nare.

¹¹ Ne quêt cute amji to mehkryjre prām atajê,
quê ha ihtyj cute pjē to me cumā hūjahkre ata
kam me amji to ajpa.

Ne curia, quê ha mehcaricti kam,

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:12 xxxi MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:18

nee amji mā me ampo kēn cupa nare kam me ipa.

12 Ne mehkrā kēn catêjê tee cute catyt kam me ipa itajê to kēn prämte,
ahna ame ajpēn kampa.

Ne ihtyj me kam incryac kam ame wa gyj to me ipa.

13 Ne Pahhitī mā ramā mehkrā kēanre atajê jamre xà jō amcro jahkre pej,
na ri cama ame ahna acxa.

14 Ne ramā mehkrā kēn catêjê te me hō wapo xwahhihti tohpôj,
neramā me hō cuhê na cute ame amji cohe,
cute me cupê hamreare atajê me,
catyt kam me ipa atajê jipej prämte.

15 Cakrō, quê ha nee me to hajyr nare.
He quê ha me hō wapo xwahhihti atajêa
me ahna cuhkönre japôc, ne me hō cuhê itajê,
quê ha hanea ne me cupê impât pa.

16 Pahpām māa, catyt kam me ipa itajê pê ampo crêre atajê ri,
mehkrā kēn mā ampo jåhtôti itajê jirôa pê impej.

17 Ampo na?
He quê ha Pahhitī mehkrā kēanre atajê pê me carôt to hamre,
ne quêt catyt kam mē ipa atajê,
quê ha mehtehcajpar to impeaj ne.

18 Quê ha Pahhitī amcro cunea kam,
catyt kam me ipa atajê jamâr to ipa,
quê ha ihtyj cute me cumā pjê jõr xà ata kam,

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:19 xxxii MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:24

amji to me ipijapar to me ipa rohnÿtti mā.

19 Ne quê ha me hÿrmā ampo kēn catia te cator
xà ata kam,

quê ha nee me to hamre nare.

Ne quê ha me hÿrmā prām catia cato,
quê ha ihtÿj me cumā hō.

20 Ne mehkrā kēanre catêjê,
quê ha me acto tu.

Ne Pahhiti curê xwÿn atajê,
quê ha me cupê pō kam pîrā pejti atajê pyràac,
ne êê ne me hamre.

Ne me cupê cuhy kūm te apu hamre pyràac,
ne ma jū kam me acto.

21 Ne mehkrā kēn catêjê hān ne mehkwÿ pê ampo
cwa,
ne nee hacpÿ mā me hōr na me amji to hûjahkre
ata nā,
me amji jarkwa par nare.

Ne quêt catyt kam me ipa catêjê ri me
hàhcajrēan kam,
ampo to mehkwÿ tehcajpar to me ipa.

22 Pahhiti te mehkrā kam harcô mēn atajê,
quê ha pjê to cute me cumā hûjahkre ata kam
me amji to ipijapar rohnÿtti mā,
ne mehkinté,
cute mencrôn atajê, quê ha me mōr pejti kam me
to hamre.

23 Ne quê ha Pahhiti pry kam jūm mē ata,
quê ha catyt kam pry ata kôt ipa,
quê ha jūm ata mā cute amji kam hapac xà kīn
hyre nare.

24 Ne Pahhiti me hûhkra na cucwa ita kam, quê
ha me ajhu,

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:25 xxxiii MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:29

ne nee me ipihur tu nare.

25 Pê wa icuprÿ pê mã,
Pahhiti te jûmjê pejti te catyt kam me ipa atajê
mã hikran na
me hõmpun nare,
ne ahnaa ramã iwej.
Ne nee hanea ne,
ry ite mehkra nõ te apu hõ na hâhwyr to mõr na
hõmpun nare.

26 Ne ihtÿj cumã ampo,
mã hâhcajrënti kam to mehkwÿ tehcajpar to ipa.
Ne quê ha Pahhiti ihtÿj mehkra itajê to impej,
ne ma me hamã.

27 Ne ca ha ate ampo kên ton to apa ata pê amji
to awpjê,
ne quêt ate ampo pej pit ton to apa xà ata kam,
quê ha Pahhiti ihtÿj gô pjê kam me akrî rohnÿtti
mã na me ato,
ne ampo kên cunea pê atête hàmtar to ipa.

28 Ampo na?
He Pahhiti mã catyt kam, cute mehkwÿ to impejti
atajê kîn,
mã me to impejti to ipa.

Na quê ha nee cute amji mã me to hajÿr to
ipacatêjê mã hikran nare,
ne ma mentête ampo kên pê hàmtar to ipa
rohnÿtti mã.

Ne quê ha mehkînte
mehkrâ kên tàmxwÿ atajê me mõr pejti kam,
mehcunea me hamre.

29 Ne catyt kam me ipa atajê,

quê ha Pahhiti te me cumā pjē to hūjahkre ata
mā me axà,
ne kam mehkrī rohnÿtti mā.

³⁰⁻³¹ Ne catyt kam me ipa catêjê kam ri,
ihtÿj hō Pahpām te amji kam hapac xà,
na quê ha nee catyt kam ipa xà ita to ihcupan
nare.

Ne ihtÿjmehcakôc xà te amji jahkre pejti to
mehcakôc to me ipa,
ne cute me hapackre xà atajê, quê ha mehcac-
jpuaw.

³² Ne mehkrā kēanre atajê ri,
ihtÿj pry cahtiri,
catyt kam me ipa atajê jikaj, cute me hipej
prämte.

³³ Cakrō, quê ha nee Pahhiti mehkrā kēn jūhkra
mā,
catyt kam me ipa atajê incjêj na me hamār nare.
Quê ha ma cute mehcukij catêjê wyr me to axà,
quê ha Pahhiti, cute mehkēn mā me mēn xà ata
na
nee me hamārnare,
ne taa mentête amtà.

³⁴ Ca ha atÿj me Pahhiti jikaj,
ne cute amji kam hapac xàa kôt me apa.
Quê ha ihtÿj jū caxuw ato acati,
ne cute amā pjē to hūjahkre ata, quê ha ihtÿj
amā cugõ,
ca ha to gõ tekjé.

Ne quê ha akam mare mā, mehkrā kēnmōr pejti
kam me hipej.

³⁵ He pê wa ramā ito jĩa to, cute ita ton na hōmpu.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:36 xxxv MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 37:40

Pê hūmre nō ata ihkrā kēanre,
ne hàprēa kam ajco mehkwȳ to kēn to ipa.
Ne cute me to kēn to ipa xà ata kōt,
cute amji to cati to hajŷar,
pom quē pjē impejti kam pī ihkà to ipa,
ne catia to cati he.

³⁶ Cakrō, mā ahna ahtūm nare, mā hamre,
ata jīkjē na ri cute hajŷr.

Wa tee apu hūmre ita krīxà japē,
mā ramā hamre, wa nee ite hipēr hōmpun nare.

³⁷ Ne ca ha catyt kam me ipa catējē me, mempejti,
ne nee ame ipijapu to ipa nare atajē kōpīr to me
apa.

Quē ha ihtŷj cumā mehtàmxwȳ hāhtôa.

³⁸ Ne mehkñte, cute mehkñton to me ipa catējē
atajē,

quē ha ihtŷj me to hamre.

Quē ha mehkñte nee me cumā mehtàmxwȳ
nare.

³⁹ Ne quē ha ihtŷj Pahhitı,
ampo kēn pē catyt kam me ipa catējē pytā,
ne ampo kēn te me hŷrmā hapōj xà atajē kam,
quē ha cupē ikre tŷjti ata pyràac, ne ihtŷj
mentête amtà.

⁴⁰ Ne ma Pahhitı te mentête hāmtàr xà ata wŷr
me pra,

quē ha taa mehtehcajpa,
ne mehkrā kēanre atajē pē me hūtà, ne mentête
amtà.

42

*Jūm xūmre ita hūrkwa pē ampŷa mā Pahpām
mā amji na increr xà*

¹ Ÿhŷ, Inxū Cati, ca ihhêj ne ipê ampŷa mā apa.
Pom cōjkwa crà kam, carà mā hatuj xà jô cô to
kôrti,
ita na mā ite,

ne wa apê ampŷa mā apu ipa.

Na wa hacpŷa mā awŷr amji jaxâr to prâam to
prâm,

mâr cu hipêr ajpën pupu, ne ajpën cahi na papa.

² Inxū tîr rohnýtti mā ata, he ihhêj rûm apê cô,
ne imâ ato kôar to kôr.

Ne jû caxuw mā wa ha ajte awŷr icato,
ne ite ato acati prâmte imâ akñti ita na amâ amji
jarê?

³ Me icurê xwŷn catêjê me icukij to:

“Mêr jô ri mā cōjkwa kam Apâm Cati ita?

Ihhêj ne hamreare” hane.

Cwŷrjapê ri imâ amji kñ nare, ne ipeacre,
ne wa ijâpân nare kam, amcro me caxwa cunea
kam amrâ.

Mâ ito cacô pit ajxwŷ.

Ne ito cacô pijaxwŷr ita pê ihhêj rûm ijõ,
wa to pit mâ apâ.

⁴ Wa hñ ne ituwre na
mam ite ato amji kam ijapac xà atajê to amji
japackre,

ne ijî cunea kam ikâj xà pyrentu.

Pê wa me ikjêjê jåhtôa to ajco amji kôt ipa,
ite me ato amji kam ijapac xà jûrkwa wŷr.

Ne me icuhtom pej pêa mâ,

me imā amji kīan kam me ipa,
ne ajco me icrear kam
apē Inxū Catíhti na me ato ijūjarēn to me ipa.
Ata to wa amji japackre.

⁵ Ne mēr ampo na mā wa imā amji kīn nare ne
ikrihkrit ita na ipa?

Xà quē ha ajkī Inxū Catíhti ita hipēr itehcajpar
nare?

Hāpà! Quē haihtyj hacpÿa mā imā amji kīnti na
ito.

Cwyrjapē wa ha hacpÿa mā Inxū Cati to amji mā
ihhimpej,

ne to amji japackre, ne to cati prāmte wa ha
cumā:

“Apeaj to apej,

ne apē Inxū Cati pē Pahpām

pē ikēn pē ipytar catē rohnýtti mā” hane.

⁶⁻⁷ Wa Pahpām jürkwa me, me ijkéjé pē, ampÿa
mā ipa,

ne Cōpijapjér jō cō jatuj xà na kēnti itajé kam
ikrī.

Mā kēn cati itajé pīn, cō catia ne ikam ajxwÿ,

ne kypē hāhkrihkrit nare, ne tee icuran prām.

Ita pē ihhéj rūm imā amji kīn nare te ikam
ipijaxwyr.

Cwyrjapē ri imā amji kīn nare ita pē ihhéj rūm
ijī cunea kam ikāj xà,

ne Pahpām te ri imā amji kīn nare ita na iton,

na wa ityj to amji japackre.

⁸ Ne amcro cunea kam Pahpām imā:

“Imā akīn rohnýtti mā” hajÿar to pyt.

MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 42:9 xxxviii MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 42:11

Ne wa caxwa ri cumā cre, ne cumā:
“Mehcunea jirôa pê apeaj to apej” hane.
Ne ityj cumā icakôc ne cumā:
“Apê ite amji kam ijapac xà xakat,
na ca ha atyj ijamâr rohnÿtti mā” hane.

9 Pahpäm pê ikên pê ipytär catê, na wa cumā:
“Ca ihhêj ne ate ito gapac kêt!
Mā me icurê xwÿn catêjê ame ito kêanre,
wa imā amji kñ nare kam ipa” hane.

10 Mā amcro cunea kam me icurê xwÿn catêjê
ame ina xwÿ,
ne me imän to:
“Jô ri mā Apäm Catihti ita?
Ihhêj ne hamreare ita kam,
jû wÿr quê ha atehcajpa” hane.
Ne cute me imän xà ita pê ihhêj ne ramä me
icuran to mō.

11 Ne mër ampo na mā wa imā amji kñ nare,
ne ikrihkrit ita na ipa?
Xà quê ha ajkï Inxü Catihti ita hipêr itehcajpar
nare?
Häpà! Quê ha ihytÿj hacpÿa mā imā amji kñti na
ito.
Cwÿrjapê wa ha hacpÿa mā Inxü Cati to amji mā
ihhimpej,
ne to amji japackre, ne to cati prämtecumā:
“Apeaj to apej,
ne apê Inxü Cati pê Pahpäm pê ikên pê ipytär
catê rohnÿtti mā” hane.

43

Tawi te Pahpām mā amji cajrēn na mencer

¹ Ÿhŷ, ijō Pahhiti pê Inxū Cati,
me icurê xwŷn itajê kēanre, ne ampeaj kam
mehhêj xi,

ne nee me ato amji japackre prām nare.

Ne cute me ijarēn to kēanre atajê pê ipytà.

Ne me cumā ijarēn to:

“Imāa cupê jūm pejti ata” hane.

² He pom apê ampo kēn pê ipytàr catê ita?

Nō na mā ihhêj ne ate imā hikran.

Mā me icurê xwŷn imā amji kīn nare na me ito,

wa imā amji kīn nare kam ipa,

ca ihhêj ne nee ita na ito amji japackre nare.

³ Pom hān ne hāhcujro xà,
awcapàtkô kam jūm pictor ata tehcajpa
mā hacpŷa mā pry kam ajhu,
ita kōpit na, ca ha iwŷr garkwa te ijapackre xà
nō hēj xi nare,

pê ihhêj rūm gāhcujro xà nō ata kujate,

mār quē hacpŷa mā awŷr ito amji jaxà.

Ne ate ijapackre xà ita kōt,

wa ha hacpŷa ne Xijāw jō hāpkàjti na

ite atoamji japackre xà jūrkwa kam akrī xà ata
wŷr amji jaxà.

⁴ Ne ate imā amji kīnti wŷr

ito amji jaxàr xà ata pyrén ijakryti,

ne hahpan xà na wa itŷj amā ampo gō.

Ne amā ijàkôr xà cakô, ne amā icrer to:

“Apê imā amji kīnti jōr catê xakat” hane.

⁵ Ne mēr ampo na mā wa imā amji kīn nare

ne ikrihkrit ita na ipa?
Xà quê ha ajkī Inxū Catihti ita hipēr itehcajpar
nare?
Hāpà! Quê ha ihtyj hacpÿa mā itehcajpa ne imā
amji kñti na ito.
Cwýrjapé wa ha hacpÿa mā Inxū Cati to amji mā
ihhimpej,
ne to amji japackre, ne to cati prāmte wa
hacumā:
“Apeaj to apej.
Ne apē Inxū Cati pē Pahpām pē ikēn pē ipytàr
catê rohnÿtti mā” hane.

51

*Tawi te to kēn na amji jahkre pej, ne Pahpām
mā cuteto tojnō na hāhwyr na mencer*

¹ Ijō Inxū pē Pahpām, icaprīa ne.
Wa itea ikēn xà pē ampo kēn ita to amji tūm.
Ne amā ikñ ne amā ijapē rohnÿtti mā ita kam,
ca ha imā ikēn cunea cuhhō,
ne nee hipēr to amji japackre nare.
Ite acuna mā ampo kēn ton ita kam ri amā
ikēanre.
Na ca ha imā ite amji kam ijapac xà kēnkam,
ite ikēn ton ata to caprā.
² Ne gähcaprīa kam, ite ikēn ton ata cunea pē
icuhhō,
ne ite garkwā jirō pē ipȳm ata hur pa,
ne to tojnō, mār wa hacpÿa mā itetet.
³ He ramā imā, ite to ihcupan xà itajē cunea na,
amji jahkre pej,
na wa amā ahna amji jarē.
Ne ikēn xà itajē, ihhēj ne icunaa mā imā hikwa,

na wa hõtpê to amji japackre.

⁴ He wa ite nee jûmjê cuna mã ikên xà ita ton
nare,

ne acuna mã wa ite ton.

Ne ityj ate ita cwyrjapê ito kên xà na ramã
gahkre pej.

Ne ca catyt kam apa na ri ate icurê mã imẽn xà
ita caxuw,

quêt ampeaj kam apejti.

⁵ Pê wa ipym pêa mã ramã ite amji kam ijapac
xà kêanre.

Ne ampeaj kam pê wa ipym pêa mã,
ramã ajpén acuna mã ampo kên itajê ton to mõ.

⁶ Ne amã, ate amji kam gapac xà impejti, hêj xi
nare ita pyr na

ito prãm,

mãr wa catyt kam, ihêj xi nare to ipa.

Na ca ha imã ate amji kam gapac xà impejti,
krã kreti ita to hahkre,

ne imã agõ.

⁷ Ne itête imã, ite amji kam ijapac xà kên tûm ita
cuuhhõ,

wa itetetti to hanea, pom quê hacwÿn jaka he.

⁸ Ite ato kên jahpan xà na,

ate imã amji kñ nare ne ipeacre na iton.

Ne ita caxuw ca ha hacpÿa mã imã amji kñti na
ito.

Mãr wa ate ito impejti ita pyrê ijakryti to amã
cre.

⁹ Ne ate imã ikên cunea ton itajê to caprãr ne
ihhur partu na,

imã ato prãm,

mãr ca nee hipêr hõmpun nare.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 51:10 xlvi MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 51:16

Ne ite acuna mā ikēn ton ita totojnō,
ne nee hipēr to amji japackre nare.

10 Ÿhŷ, ijō Inxū Cati,
imā ite amji kam ijapac xà tetetti impejti gō,
mār wa ato pit mā hupkre cahkō to ipa ita na.
Ne ite ato amji kam ijapac pejti xà caxuw,
imā ite amji kam ijapac xà tuwti gō.

11 Ne nee amji tête pō mā imēn nare,
ne nee ipē ikam Acarō Pejti ita caxàr nare,
ne quêt hipēr ajpēn kam pahhōnco na ito.

12 Ne cama hipēr imā ate ipytàr pyrēn ijakryti na
ito,
ne ita caxuw ite akam ijapac prām na ito,
mār wa akampa.

13 Ca ha ito hajŷr jirô pê mā,
wa ha ityj cute mehkēn ton catêjêmā,
ate me imā garkwa jirêñ itajê to hahkre,
quê ha me gahkre pej,
ne hacpŷa mā awŷr me amji jacjê.

14 Ijō Inxū Cati, apê ampo kēn pê ipytàr catê,
ne nee ca ite jūm curan xà ata kôt amji mā
ihcuhtom nare.

Wa ha imā amji kīan kam, mehcunea mā,
ca catyt kam apa, ne apejti na garēn to ipa.

15 Ijō Pahhiti, mehcunea mā icakōc na itehcajpa,
mār wa ityj me cumā acatihti ne apejti na ato
ijàmnān to ipa.

16 Ne ite amā ampo to acajpuaw prāmte,
ite amā ampo pijapar to caxàr xà ata na, nee amā
ihkīn nare.

Ca ha ma apu ite amā ampo jōr xà atajē caca nare
na mā,
wa ha ramā amā cugō ne to capa.

17 Ÿhŷ ijō Inxū Cati,
wa ite ampo to acajpuaw prām xà ata na amā
ihprām nare,
ne quêt amā icrire na ito prām.
He wa ite ikēn ton ita to amji japackre, ne imā
amji kīn nare,
ne ipeacre ata na ri amā ito prām.
Ne ite ikēn ton jicu ne akôt pit mā ipa to prām
ata kōt,
ca ha ina amji capa.

18 Ÿhŷ Pahpām, ate itehcajpar xà ita na,
ca ha hanea ne me akwŷ cunea tehcajpa.
Ne por ramā Kr̄ipinkrēn tête kwŷc nare,
mā me curê xwŷn te ame to kēanre,
na ca ha hipēr gâhcajréan kam
Xijāw jō kēn cahē na kr̄i ata to impej, ne
ihtehcajpa.

19 Ate me itehcajpar jahpan xà na,
wa ha ihcunea na me amā amji gō.
Ne ahna ate me ijahkre pej xà na,
wa ha me amā prytí krahti xûmti nō tocapa,
ne catyt kam me to akam ijapac to me ipa.

67

Me hō kēhkēn pyrēn me pajakry na mencer

¹ Ÿhŷ, me ijō Inxū Cati, me icaprīa ne,
ne me ikrā kam garcô mē, ne me ito impej,

mār wa me ipej.

² Mār quē pjē cunea kam, mehcunea, krīxàre
mea mā,
ate amji kam gapac xà impejti na me gōmpu,
ne mehcunea apē me hūtar catē na me gahkre
pej.

³ Ÿhŷ, me ijō Pahpām,
imā krīxàre cunea te acatihti na me garēn na me
to prām.

Ne hanea ne imā ampo kra cuneate apejti na
me garēn na me to prām.

⁴ Imā mehcunea mā amji kīn,
ne me hakryte amencerer na me to prām.
Ampo na?

He caa ca ha quêt catyt kam mehcukij jirô pê
mempej to impej,
ne mehkrā kēn to kēn,
ne pjē cunea kam mehkrī atajē japackre
ne ma me to ahimpej to apa.

⁵ Ÿhŷ, imā krīxàre cunea te acatihti na me garēn
na me to prām.

Ne hanea ne imā ampo kra cunea te apejti na
me garēn na me to prām.

⁶ Ÿhŷ me ikwŷ, pê Pahpām me pamā me pajō pjē
gō.

Ne ramā cute me pahkrā kam harcō mēn,
ne me pamā pajàprà cunea jōr.

⁷ Pê Pahpām ramā me pahto impej.
Ne imā pjē cunea kam,

mehcunea te amji mā me hūpa to ipa na me to
prām!

73

*Pahpām catyt kam mehkrā pej me mehkrā kēn
to ipicokjēr na mencer*

¹ He imā, Ixaher catêjē te amji kam hapac xà
cunea kam
mehkēn nare, ne mehtetetti atajē caxuw ri,
Pahpām peaj to impej na,
imā hahkre pej.

²⁻³ Ne mam pē wa nee hahkre pej to hajŷr nare.
Pē wa mehkrā kēn me,
amjia kōt ame ipa catêjē atajē jū na,
apu cute me amji kam hapac xà pē mehàhcukrēj
cati atajē kīn.

Na pē wa ajmār Pahpām kōt ipa xà ita na atij, ne
ipȳm,
ne ajmār ikēn mā axà.

⁴ Ampo na?

Me cumāa, cute me amji kam hapac xà cunea
kam mehcarīcti.

Ne nee ame hā nare, ne me capēnti, ne mehtȳjti.

⁵ Ne me cumāa, cute me amji pupun xà kēanre
nō hamreare.

Pom ahnaa mā mehkwy te me amji pupun xà
kēanre to
me amji pupu ita na,
cute me hajŷr nare.

⁶ Ne por me hakràj cati na amji to me ipipē to me
ipa atajē ri,

ihhēj ne me cumā impeaj to impej.

Ne ramā cute me cupê hamreare,
ne me cupê mehkryjreatajê to me hâprê to me
ipa to

cute me amji pyràc tu.

⁷ Ne cute amji kam me hapac xà kên to pit mā,
cute ame caxwŷn to hipu tu.

Ne ramā amji jirôa pê
cute me amji kam hapac xà kên jåhtôa to
amji to mehhimpej to me ipa.

⁸ Ne mehcunea mā xwŷ xà kêanre to me ipa,
ne ampo kên to pit mā mehcakôc to me ipa.

Ne ihtŷj mehcunea jirôa pê amji to me cati prâm
tome ipa.

Ne cute me cupê hamreare, ne mehpaeacre atajê
mā mehhêj,

ne mehkên mā me irën to pit mā me amji kampa.

⁹ Ne ihtŷj côjkwa kam Pahpâm to mehcakôc
kêanre to me ipa.

Ne cute amji to me cati prâmte,
ihtŷj pjê kam mehcunea mā me harkwa jirê,
ne tee ampo cunea to mehhimpej to me ipa
prâm.

¹⁰ Hôhō, ata to ri Pahpâm na mehkwŷ to ihcuuhhê
ne mehhi këhkë,

mā ma mehkôt me ipa,

ne ihtŷj cute me ampo jarën xà atajê kôt me ipa.

¹¹ Mā ajpën mā ame hûjarën to:

“Quê ha nee Pahpâm ampo itajê nõ na me
pajahkre pej nare.

Quê ha Carôt Tŷjti ata nee ampo itajê nõ na
me pamā cator nare” hane.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 73:12 xlvi MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 73:17

12 Mehkrā kēn catējē te me hajŷr he.

Me cumā ampo catia,
ne ma hōtpē me ipicamēn to me ipa,
ne ampeaj kam me hakràj.

13 Cwŷrjapê wa ajmār ite amji jarēn to hajŷr he:

“He wa ihhēj ne amji caprȳ to,
ite ikēn ton tête amji jiprōn to ipa.

Ne mēr ampo caxuw mā waikēn pē ijūhkra to
awpjē,

ne to ihtetetti to prām?

14 Ne pom ite ipej cwŷrjapê amji cajpēr xà
kēanre itajē to,

ite amji pupuan to pyt ita?

Ne wa ipej ton to ipa cakrō,

amcro cunea kam ajte ihhējne ampo kēn mā icjēj
to ipa” hajŷr.

Hō, wa ajmār ite amji jarēn to hajŷr.

15 Ÿhŷ ijō Pahhit, wa ha ampo itajē na amji jarē
na mā,

wa ha ramā ipē aracri me akwȳ kēn mā me irēn
catē hiahpuro.

16 Cwŷrjapê wa ite ampo itajē cunea jahkre pej
xà na,

ite amji to hahkre ne hahkre pej.

Na ri imāa ampo itajē jahkre pej xà nee hirā pē
nare.

17 Ÿhŷ me ijō Inxū Cati,

wa amā icakôc prāmte gûrkwa mā ixàr,

ne ite mehkrā kēn catējē te amji kam me hapac
xà jicu xà mā mēn na,

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 73:18 xlviii MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 73:24

me hahkre pej pyrentu.

18 Ca ate mehkrā kēn catējē itajē kēn mā me irēn
xà itajē pē ihhēj rūm

ate pry cuwrȳhti kōt ame hūxwȳr,
mā me hātij to me ipa,

ne ma mehkēnxà ata mā mehpȳpȳm, ne me
hamre ata pyràac.

19 Ne quē ha ihprōt pē, me mōr pejti kam,
por amji mā me ampo cupahtiata pē Pahhit te
me to hamre xà ata,
me hȳrmā cato ne me kam tē,
ne me to hamre partu.

20 Ÿhŷ me ijō Pahhit, he ihhēj rūm mehkrā kēn
atajē pē,
pom me amti, ne me ahna apē,
mā jū kam me cupē pra ata pyràac.
Wa ha amti ne ampra ne to ijapac kêt,
ita jīkjē na,
ca ha ma amji cuna mā amehkrā kēn catējē atajē
caca.

21 Ne pa, pē wa ajmār acuna mā ixām tȳj pyrentu,
ne ajmār akēanre na ato amji kampa.

22 Ne pē wa ihhēj rūm ipē ampo jūpar nare ta,
ne ihhēj rūm ipē mehkrā nare ata pyràac,
ne nee ajte ate amji kam gapac xà itajē na
gahkre pej nare.

23 Cakrō ca atȳj icahi na apa,
ne awpōc rūm ate ipa na ijuwahi tu,
na wa ha nee ikēn mā ipȳm nare.
Ne ikīnte nee ate mehkrā kēn atajē juwahi nare.
24 Na ca ha ate amji jahkre pejti ita to ijapackre
to mō,

ite amji kam ijapac xà itajê cunea kam.
Jirô pê mā, ca ha ma amji wyr ijaprô,
ne côjkwa kam, amji jikjê rûm ijyr.
Quê ha mehcunea acahê na me ipupu.

²⁵ Ne jûm to wa aràn xà na amji mā ijõ Inxû Cati?
He aràn xà na jûm hamreare!
Ca imã akrî ita kam,
wa nee pjê me côjkwa kam imã jûm na prâm
nare.

Ne ampo na wa amji cuna mā ihprâam to prâm?
Ampo nare, he ca!

Ana wa ihprâam to prâm!

²⁶ Quê icapënti xà ita ihtyj ipê hamre,
quê ha ijî cunea ihtyj ipê hà,
ne apê ri imã ijî to ihtyj catê.
Ne apêa ri côjkwa kam imã,
ite amji kam ijapac xà to impej,
ne to hakràj catê rohnÿtti mā.

²⁷ Ne por jûm apu amji tête acurê ne ma apu
acaca ata,
quê ha ihtyj hamre.

Ne por quê ha jûm amã hikra ne apê hawry ata,
ca ha ihkên mā amê, ne to hamre.

²⁸ Ne wa pa ate amji cahi na ito apijapar ita na
ite amji cajpêr,
ne ahna imã impeaj to impej.

Ýhý me ikwì, Pahpâm pê ri me pantête hàmtàr
catê,
cwyrjapê wa mehcunea mā,
cute imã ampo ton itajê cunea na, harën to ipa.

84

Pahpām jūrkwa to me pajapac xà na mencerer

¹ Ÿhŷ Pahpām, apê ampo cunea jō Pahhiti,
ne mehcunea jirôa pê ampeaj kam quêt acarôt
tŷj.

Ne ampeaj kam imã ite me ato amji kam me
ijapac xà jūrkwa kĩn.

² Ne imã gûrkwa ata ri apu imôr prâmti,
ne ampeaj kam to ijapac xà.

Wa ite amji kam ijapac xà cunea to,
wa apê me ijõ Inxû Cati tîar ata pyrên ijakryti to
amã cre.

³ Apê ijõ Pahhiti pê Pahpām!

Quêt ampeaj kam acarôt tŷjti!

Acatihti cakrô,
mã ihtyj cute me ato me amji kam hapac xà
jûrkwa kam

cuwênenre me, xiprôre amji mã hahê to,
cute kam amji mã intoreto ipijapar xà caxuw.

⁴ Por cute me ato amji kam hapac prâmte,
gûrkwa mã hân ne me acjêj,
ne me hapôj atajê ri hân ne ampeaj kam me
hakry xà,

ne hôtpê acatihti na me amã cre!

⁵ Ne por apîn amji mã me carôt cwa,
ne ma Krîpinkrên jõ hâpkâjti pê Xijâw na me to
hâpir,

gûrkwa wŷr me to cator prâmte atajê ri,
ampeaj kam me hakry xà.

⁶ Ne caprûm crâre nõ kôt me môr xà ata kam,
ca ha atjy me cumã ihkôt cô catôc ne ipijapjér na
to,

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 84:7 li MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 84:11

quê ha ajpjê.

Ne quê ha hanea ne ta cakônînõ wrÿ,
quê ha ampeaj kam hîpô hàhtô.

⁷ Ne me môr kwÿa kam,
quê ha ihtÿj me carôt ita me cumã ipicamẽn to
mõ.

Ne ma Krîpinkrên kam,
cute me ato amji kam me hapac xà jûrkwa wÿr
me cato,
ne me apê pahpâm cahàc kreka cunea jirôa pê
acati
ne apê Pahhiti impeaj na me apupu.

⁸ Mehcunea jirôa pê ijõ Pahhiti pê Pahpâm carôt
tÿjti ita,

ite amã icakôc xà ita na, ikampa.

Apê iquêtti pê Jaco xwÿ jõ Pahpâm ita, ikampa.

⁹ Pahpâm, ate amji mã me ijõ pahhi capi ne hãm
ata krã kam garcô mẽ,

ne to impeaj ne.

¹⁰ Wa ite jû ri amji to amcro jàhtô to mir romã,
wa ha gûrkwa kam amji to amcro pyxit peaj.

Ne mehkrã kên jûrkwa pejti kam ijâhhuc romã
ri,

imã cormã gûrkwa jarkwa mã mencjêj xà kam
ixãm na

amji to prãam to amji to prãm.

¹¹ Pahpâm, apê me ijõ Pahhiti, ne apê pyt pyràac,
ne ampeaj kam acati ne apràti, ne apê me itête
gàmtàr catê.

Ne gâhcajrënti to, amã me ikinti kam, ca hân ne
me ito impej,

ne mehcunea kam mare mã me ito me icati.

MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 84:12 lii MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 91:4

Ne por catyt kam, mempejti to ame ipa atajê pê
ri,
nee ate ampo pejti intê xà nare.

¹² Mehcunea jirôa pê apê ijõ Pahhiti carôt tÿjti
ita.

He ampeaj kam ri amji mā me ato ihhimpej atajê
cunea jakry pit.

91

*Pahpäm pê ampo kên pê me pahpytar catê na
mencrer*

¹ Ýhý me ikwÿ!

Quê ha me anõ mā, ampo kên pê amji pytar to
präm na,
ca ha Pahpäm mā amji cajrën,
quê ha Pahpäm pê me pahcunea jõ Pahhiti-
pahtÿjti ata,
ihtÿj atête amtà.

Cwÿrjapê ca ha gapacta ne me pajõ Pahhiti pê
mehcunea jirôa pê
ihsahtÿjti ata mā me amji jarën to,

² “Apê ipytar catê,
ne apê ampo kên cunea pê itête gãmtar catê,
ne apê ijõ Pahpäm,
na wa itÿj ate ijamär na amji mā ato hane” hane.

³ Quê ha Pahpäm ihtÿj
ampo kên pimxur te akên mā amën xà ata pê
apytâ,

ne atête axà te acuran xà ata pê amtà.

⁴ Quê ha ihtÿj amji jarkwa pa,
ne ampo te ato kên xà ata pê apytâ.

Quê ha ihhéj rûm cupê ampo jara, ne hara to
apro,
quê ha nee ihkrac ri ampo acaxun nare.

⁵ Cwýrjapê quê ha nee amã caxwa ri ampo kên
awýr pra atajê cupa nare.

Ne quê ha ihprôt pê amcro kam ampo kêanre
ata awýr cato,

ca ha nee hûpate apu akrihkrit nare.

⁶ Ne nee amji mã, por awcapàtkô kam,
hà kêanre picràn ata cupa nare,
ne nee amji mã amcro kam ampo te ame ato
hamre xà ata cupa nare.

⁷ Ne quê ha me mir ne me ty, ne awke rûm me
ajxwý,
ne me tej mir ne me ty, ne awpôc rûm me ajhu
cakrô,
quê ha nee ampo kên ato kên nare!

⁸ Na ca ha cama xa ne ankrêre ne apu rît.
Ne ca ha atyj Pahpâm te me hûpar nare me,
mehkrâ kên te ampo kên ton atajê jahpan xà na,
cute ame to kên na me to ihtyj tu na me hômpu.

9-10 Ate amji jar n to:

“Pahpâm catia p  ij  Pahhiti ata p  ri,
por curi ipimxur x  ata,
ne cup a ri it te h amt r cat !” haj r.
Cwýrjap  qu ha nee ampo k n g rkwa w yr
cator
ne j  m  aton nare.

¹¹ He quê ha Pahpâm c jkwa kam cum  me
h p n cat j  m  harkwa ta,
qu ha harkwa k t,

MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 91:12 liv MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 95:1

por ca jū ri apu amōr xà ata kam me gamā,
ne me atête me hàmtar to ipa.

12 Ne quê ha me gamār to hanea,
pom quê jūm xūmre pry kam kēn teihkra par tōc
cupate,

ma hūhkra to, to huphē ne hamā he.

13 Ca ha Pahpām cāmtàa rūm
atŷj me acurê xwŷn pê rop jōkre hôhti me,
me cupê cagā kēanre pyràc atajê me,
me ajpu, ne me kam acuhhê, ne me tohjê.
Quê ha nee jūmjê itajê nō ato kēn nare.

14 Na quê ha Pahpām amji mā garēn to:
“Wa ha itŷj me cumā ikînti itajê pytâ.

Ne cute amji mā me ito ihhimpej atajê, wa ha itŷj
mentête amtâ!

15 Ne quê ha kam ampo kēn cato, quê ha imā amji
cajrēn,
wa ha kampa ne ramā curia cahê na xa,
ne pa ampo kēn pê hûtâ,
ne pa mehcunea te amji mā me hūpahti xà na
me to,
quê ha amji mā me hūpa.

16 Wa ha cute amji to ipijapar to irya na to,
ne cute amji to ipijaparxà ata kam,
ahnaa mā, wa ha itŷj hûtar to ipa” hane.

95

Pahpām to me hàmnân na mencrer xà

1 Hacme, ne me pajō Pahhiti pê Pahpām to me
cati prâmte,
me cumā me pahcakôc!
Ne cupê me pahpytar catê pyrên me pajakryti to,

MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 95:2 lv MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 95:7

cu me cumā cre!

² Hacme, ne Pahpām to me amji kam hapac xà
jürkwa mā me axà!

Ne curia cu ha cuna mā,
cute me pahto impejti ita pyrēn me pajakryti to
cumā me amji jarē,
ne pahtyj me cumā cre!

³ Ne mēr ampo na mā cu ha me to hane?

Nee mā ampo na cu ha me to hajyr nare.

He me pajō Pahhiti pê Pahpām carôt tyjti ata ri,
pjē cunea kam,
pahpām cahàc cunea jō pahhiti carôt tyjti atajê
jirôa pê cati.

⁴ Ne pjē cunea to ihhimpej,

ne ahkre ryti rūm to ihhimpej kam pra,
nema kēn kàhti ata mā to hahê.

⁵ Ne taa cute côxwa ton ata to ihhimpej,

ne taa hanea ne cute pjē ton ita to ihhimpej.

⁶ Cwyrjapê cu ha ma me pra ne Pahhiti cuna mā
me pahkōn krā na me jy,
necumā impejti na me harē.
Hacme ne me cumā:

“Apê me ijō Pahhiti pê me iton catê” hane.

⁷ He cupê me pajō Pahpāam to Pahpām,
ne me papê mehkwy, mā me pajamā.
Ne me papê hō parxare pyràac,

mā ihytj me pamā me pahte ampo pej na prām
xà atajê gō.

Cwyrjapê cu ha ita kam

cute me pamā ihcawpa xà atajê na me kampa:

8 “Nee ca me apê me aquêtjêa ne me gâprâr xi
nare.

He pê me aquêtjê me hâprâr xi cwýrjapê
pêpôti kam me hamreare ata kam,
ajco amji caxuw cô na me icyt to me ipa.

9 Pê wa caku te cwarênta kam,
me kam mare mä icarôat kôt
ajco ampo catia pihhoti atajê ton to ipa,
ne ajco me cumä harte,
ne ajco me cumä cô gõ,

ne ajco me curê xwÿn pê mentête amtà.
Pê mento jĩa to ahna me ipupun cakrô,
cute me icapi prâmte amji caxuw me icyt,
ne ajpën mä me ijarênto:

‘Nee Pahpäm me pajamär pej nare’ hane.

10 Pê wa caku jàhtôti ita cunea kam me aquêtjê
itajê kam icryc,

ne ma amehcaca ne pa amji mä me to icakôc to:
‘Mehkrä kên atajê te amji kam hapac xà kêanre,
ne cama ijarkwa jirô pê mehpýpym to me mõ,
ne ma ame ijarkwa par caca’ hane.

11 Ne wa me kam icryac to icryc,
ne ampeaj kam ite me cumä amji jarën,
ne me ahna amji jarën tu, ne me cumä:
‘He me gûpar nare ita kam,
ite pjê to me amä ijûjahkre ata mä me acunea
xàr.

Ne kam me akôt xà ata kam,
ca ha nee jû caxuw curi me axàr nare.

Na ca ha ita ri pôti ita kam me atyc pa,
quê ha me akra pit pjê ata mä me axà’ hane”.
Hõ, me pajõ Pahhiti, amcro ita kam mepamä
ihcawpa to hane,

na cu ha pahtyj me kampa.

110

*Pahpām te mehkwy mā pahhi xām te me curê
xwÿn tohjê na mencer*

¹ Pahpām pê Pahhiti te ijō Pahhi mā:

“Icahê na, Pahhi jŷr xà kam, awpôc rûm jŷ.

Wa ha apar krac ri me acurê xwÿn atajê cunea
nôr na meto,

quê ha me nô.

Ca ha ate me tohjê na cute me gahkre pej xà na,
me hipý apar xām” hajŷr.

² Quê ha Pahpām Krîpinkrên pîn, ijō Pahhi mā,
cute pjê to ihhimpej xà ata caxuw carôt cunea
gô, ne cumâ:

“Apê pjê jō Pahhi ne acarôt tŷj.

Ne acarôt tŷjti ita to,

ca ha acurê xwÿn catêjê cunea jirô pê acuhhê
partu,

ne me to ahimpej.

³ Ne ca ha me cume apijapu kam me tê me
ajkaam,

quê ha me acahê na me ipijapu xà caxuw,
me akwÿ me hàhtôa ne me amji to ajpë.

Ne me cupê pîhhô na atâr pyràac,

ne pjê cunea kam me hàhtôa to me hàhtô.

Quê ha mentuwjê, me cumâ amji kîan kam,

Krîpinkrên jô kén pejti atajê kamme acajpa,
akôt me ipijapu xà caxuw” hane.

⁴ Ne Pahpām pê Pahhiti te ampeaj kam ijō Pahhi
na amji jarën to hajŷr,

na quê ha nee jū caxuw amji pê
cute cumā amji jarēn xà ata to hapac kêt nare.
Na ri Pahpām te ijō Pahhi mā:
“Ca ha götpê apê me akwÿ jō Pahhi.
Ne hanea ne apê imā mehcajrēn catê rohnÿtti
mā.
Ca ha apê mam imā mehcajrēn catê pê Merquixê
pê Pahhi ata pyràac,
ne hapua na apê imāmehcajrēn catê pê Pahhi”
hajÿr.

⁵ Ÿhÿ Pahpām, ca ijō Pahhi tehcajpar xà caxuw,
cahê na akrī ita na.

Ne ca ha jū caxuw pjê jō pahhi kwÿ kam acryc,
ne mehcunea to hamre.

⁶ Ne quê ha cute jū caxuw pjê cunea kam ate
mehcunea cukij,
ne me to apicokjér xà jō amcro kam ahtwÿ,
ca ha mehkén jahpan xà na,
pjê kamme hàhtôa ne mehcura ne me to hakôat
to hakôt,
ne pjê cunea kam pahhi catêjê cunea to hamre
partu.

⁷ Ne quê ha ijō Pahhi pry cahê na cô ajpjê ata to
ikõ,
quê ha cumā carôt catia to cati,
cute me hirô pê ihcuhhê xà caxuw.

119

Pahpām jarkwa jō kàhhôc na mencrer

⁹⁷ Ÿhÿ me ijō Inxū Cati, wa ha garkwa na amā
amji jarē.

He ampeaj kam imā acaca xà itajê cunea kñ!

MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 119:98 lix MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 119:105

Wa to amji japackrea to pyt.

98 Ca gõtpê ate imã, ate ijapackre xà jõr,
wa ite amji mã huwahi ata kôt,
ca ha me icurê xwŷn jirôa pê hân ne ito amji
jahkre pej.

99 Wa cute me imã ampo to hahkre catêjê jirôa
pê
hân ne imã hahkre pej.

Ampo na?

Wa hân ne ate imã ampo itajê to hahkre xà
impejti
itajê to amji kampa na wa.

100 Wa itŷj acaca xà kampa, ne amji mã hûpahti
to ipa,
na ri mehwej jirôa pê imã hahkre pej.

101 Itŷj imã garkwa par to prâm,
cwŷrjapê wa nee ampo kên ton to ipa nare.

102 Ne nee wa ate ampo na garkwa atajê ton jicu
nare.

Ampo na?

He caa pê ca imã to hahkre na ri.

103 Ne ate imã garkwa jirêñ itajê cunea inxô pit!
Ne imã ihhêj ne pen jirôa pê inxô.

104 He ate imã ampo to hahkre xà kôt ri imã
hahkre pej,

na wa ma apu cute me amji kam hapac xà hêj xi
xà

atajê cunea impar caca,
ne ma ame curê.

105 Garkwa ita pê ihhêj rûm
hâhcujro xà nõ te imã gõ pry cujro,
ihkôt imõr xà caxuw.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 119:106IxMENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 119:112

Na wa ihkōat amji kam ijapac xà to impejti to ipa.

106 Na wa ite apar na amā amji to ijūjahkre,
ne wa ha ityj ampeaj kam,
amji mā ate ito ahimpej xà cuhtacti itajē kampa!

107 Ijō Pahhitī, imā ite amji pupun xà itajē kēanre!

Ne pom ca ate imā ampo pejti na amji to gūjahkre ita na ca ito,
ne imā icarōt gō, mār wa ityc xà jahpa.

108 Ÿhŷ, Pahpām, ate ito kēnre nare ita pyrēn wa ijakryti to,
ite amāamji jarēn xà ita na, ca ha atyj amji capa,
ne ate ampo to imā ahimpej xà ita to imā hahkre.

109 He ihyj hōtpē jūmjē atajē ame icuran prām cakrō,
wa nee ate amji kam gapac xà to, ite amji pē ijapac kêt nare.

110 Ne mehkrā kēanre atajē te me imā ipro xà ton,
ne me imā hām, cute me to ipro prāmte,
cakrō wa nee ite,
ate ampo na ito ahimpej xà atajē kamijapac jicu nare.

111 Ate imā ampo to hahkre xà itajē pē itekjēa.
Na wa ha ityj amji mā me huwahi, ne amji caxām pē me cunō,
mā ihyj ina cuhkōnre kam me imā ijakryti to.
112 Na wa ite amji mā garkwa ita par to ikri,
ne ahnaa to hicu xà mā mēn na amji ton.

121

Pahpām pê me pahpupun catê na mencer

¹ Wa hän ne rït ne hàhkà jakôt pupu ne pa amji
cukij to:

“Xà quêt ha ajkī hàhkà jakôt ita pïñ,
cute itehcajpar catê ata cato?” hane.

² Hāpà!

He quêt Pahpām pê Pahhiti
pê pjê me côjkwa to ata pê ri itehcajpar catê!

³ Ne cupê me pajamär catê, mä ma me pahto
huphê ita kam,

quêt nee ampo te me pahnō mën na hamär nare.

⁴ Ne cupê me pahkwÿ pê Ixaher catêjê jamär catê
ita kam,

quêt nee jū caxuw hõtxwa quêt nō ne apu hõt
nare.

Ne nee apu hõt nare, ne irïat na quêt ihkrï.

⁵ Me pajō Pahhiti pê me pajamär catê,
quêt ha ihytj me pahcahê na ipa ne me pahpytar
to ipa.

⁶ Quêt ha nee pyt cacro me pahnō mën nare,
ne nee quêt ha caxwa ri, putwrÿ na,
ampô xà me pahwyr cator nare.

⁷ Quêt ha me pajō Pahhiti
ampô te me pahto jū män xà atajê cunea pê me
pahpyta,

ne nee quêt ampo te me pahnō to jū män na
hamär nare.

⁸ Ne cu ha ma jū kam me pra, quêt ha ihytj me
pajamär to mō,

ne cu ha hacpÿ ne me amjjjaxà,
quêt ha hanea ne ihytj me pajamär to mō.

Ne quê ha me pahto hajýr tohãm ita na,
ne nee jū caxuw me pajicu nare.

122

Kr̄ipinkr̄en to me h̄amnān na mencer

¹ Ijō kr̄i kam cute Pahpām jūrkwa wyr me ijator,
ne me imā:
“Hacme, Pahpām to cute me amji kam hapac xà
jūrkwa wyr!” hajýr,
ata pyrēn ijakry, ne imā amji kīn crire nare.
² Na wa ramā h̄yrmā me icator, ne ityj Kr̄ipinkr̄en
kam ame ipa.

³ Ne ramā hacp̄y mā cute me Kr̄ipinkr̄en to impej.
Mā ramā Ixaher catējē jakrā amehcuuhhē atajē te
h̄yrmā me cuprōn.
Mā jūm te mehcukij to,

⁴ “Mēr ampo na mā me hō kr̄i cunea pīn,
Kr̄ipinkr̄en wyr, me h̄apir to me ipa?” hane.
Wa cumā:

“Nee mā ampo na nare!
He cute ampo pej cunea pyrēn me hakryti na,
me Pahhití pēPahpām mā me amji jarēn prāmte
ri me ipa” hane.

Hō, ita na ri cute mehcunea mēn,
mā harkwa kōt cute me ton.

⁵ Ne ita ri mehcukij xà kam hōtpē me pajō pjē jō
pahhi.

Ne cute ajpēn kōt me harēn catējē atajē kampa,
ne catyt kam mehcukij,
ne ajkam me to impej.

Ne ita ri me cupē pro kam atajē ihcunea na,
ihtyj me ajpēn kampa.

6 Hacme, ne Pahpām mā Krīpinkrēn kam
amehkrī atajê cajrēn.

Cu ha mehcajrēn to hane he:

“Ca ha ma me hamā,
mār quē ajpēn na mehhōncoti to me ipa.

Ne por krī kwȳ mā, Krīpinkrēn kam amehkrī
catêjē kīn atajê,

ca ha hanea ne me to impej,
mār quē me cuxà mempej pēa mā me ipa.

7 Ne imā Krīpinkrēn tête kwȳc tȳjti me,
cute me hamār catêjē jūrkwa tȳjti atajê to,
cuteme curê xwȳn pē, me amji pytār pejti na me
to prām,

mār quē ikre atajê cunea kôt me ankrê,
ne nee ame amji mā ampo cupa nare, ne
mehcarīcti ne.

8 Ne por krī ata kam, me ikwȳ me, me ikjējē ame
ipa atajê,

ca ha hanea ne me to impej, quē mempej pēa mā
ame ipa.

9 Ne mēr ampo na mā wa ame ana ijāhwȳr to
hane?

He apē me ijō Inxū Cati pē Pahhiti to
ite amji kam me ijapac xà jūrkwaita,
ita ri krī ita kam ihcuuhhē,
na ca ha ipu na amehkrī atajê to hanea ne impej,
mār quē me cumā amji kīn jakryti kam me ipa”
hane.

124

*Pahpām pyxit peaj pē ampo kēn cunea pē me
pahpytār catê na mencrer*

¹ Ite me ikwÿ cukij to hajÿr he:
“Ŷhÿ, me ikjéjê, wa ha meacukij,
ca ha me imã me amji jarë.
Quê ha me parûm Pahpâm hamreare na mã,
jû mã quê ha ampo te me pahto kên xà ata me
pahto?” hajÿr.

²⁻⁵ Mã me ikwÿ te imã me amji jarën to:
“Quê ha me parûm Pahpâm hamreare na mã,
quê ha me pahcurê xwÿn te me pahkam incryc
imprar xàata pê ihhêj rûm,
cute me pahtiar na me pahkur xà pyràac.
Nare, quê ha cupê ihhêjrûm cô te hipu ne me
pahcuto tu,
ne ma ahpar mã hûwrya wÿr me pahto imprar,
ne irorociti pahtyjti to cute me papîr pyràac”
hajÿr.

⁶ Ite mehkwy mã harkwa to hajÿr he:
“Pê me pajõ Pahhitite me pahcurê xwÿn te me
pahto hamre na
hamâr nare pyrên me pajakryti to,
cu ha cumã me amji jarë.

⁷ Pê cu ihhêj ne me papê cuwênenre pyràac.
Pê Pahpâm cuwênenre jahêrcatêjê te me pahpro
xà ton atajê pê
me pahpytâ.

Ne ihhêj rûm me pahte na hê xà ata ta, pê pât,
ne hamre, pê cu pahtyj ame papa.

⁸ Me pajõ Pahhitî pê côjkwa me pjê ton catê,
ne cupêa ri me pahtehcajpar catê ata pyrên me
pajakryti na,
cu ha me cumã amji jarë” hajÿr.

127

*Pahpām jàhcajrēnti na amji mā me to hajŷr
namencrer*

¹ Quê me pajō Pahhiti pê Pahpām
ikre xām na ikre pyxwŷr catêjê rān nare na mā,
quê nee me amji mā hamār, ne me hām nare,
quê te ame to hahkree, ne me to hâpēn jicu.

Quê me pajō Pahhiti
krāhtare pê krī jamārcatêjê te krī tête hàmtàr
na
mehrān nare na mā,
quê te ame krī tête hàmtàr to hahkree ne me
hicu.

Ne jū wŷr quê apu amji mā hamāne me hūtàr to
impej.

² Jū wŷr cu me pajàpēn pejti to prām to, iràràa
na me pahkrī,
ne me pajàpēan pê mepajàpēn kam pra,
ne me pajàpēn to awcapàtkô rytu ne me cumā
hikra ne pra,
ne me pajikwa ne ame amji mā hamā.
Ampo na?

He Pahpām mā mehkñti atajê te me hâpēn xà
jicu jirô pê
me hikwa ne ame hōt.
Mā cutea me cumā harte xà caxuw ihtŷj me cumā
hō to.

³ Ne me pahkra pê ri ihhêj rūm
Pahpām te me pamā ampo pejti jõr xà atajê,
mā ihtŷj me pamā cugō.
Cwŷrjapê ri ihtŷj amji kôt me pahwŷr
mepamā ampo pejti jàhtôa ne me to hapôj.

MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 127:4 lxvi MENCRER XÀ JÔ KÀHHÔC 130:1

⁴ Ne me hūmre, mentuw kwàya kam
me cumã mehkra hàhtôa to me hàhtô.
Ne hän ne mehwej mā me taa me hütà, ne me
hamã.

Atajê pê ri ihhéj rûm krähtare jûhkra kam
cute amji tête hàmtàr xà caxuwme cumã hõ
kruw jàhtôa pyràac,
na quê ha mehkraatajêa to amji tête hàmtàr to
ihkrî.

⁵ Por me hûmre mā mehkra jàhtôa to me hàhtô
atajê pyrén
ampeaj kam me hakry.
Ampo na?

He me cupê ihhéj rûm krähtare mā hõ kruw
jàhtôa to hàhtô pyràac.

Ne jû wyr quê curê xwÿn nõ amji mā hamã ne
me tohjê.

Jíkjê na mā
me hûmre mā mehkra jàhtôa to me hàhtô atajê
te me hajýr.

Quê ha mehcukij xà kam curê xwÿn nõ me ajpén
kam tê,
quê ha cumã hamär catêjê pê mehkra jàhtôti
itajê me hütà,
quê ha nee jûm tohjê nare.

130

*Pahpâm te me pahtehcajpar na me pajâhwyr
na mencre*

¹ Pÿj me hêj xi ijõ Pahhit!

He ityc xàa wyr ikrâ pictor tuata kam,
wa itÿj ate itehcajpar prämte ana ijâhwyr.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 130:2 lxvii MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 130:8

² Ijō Pahhiti, ite amā icaràr xà ata na ikampa!
Ne ite amji pytàr xà na ijàhwyr xà ata to, ca
ipytà!

³ Ca ha ite ato kēn xà itajê to,
ate amji japackre prāmte ahna ihkàhhôc to na
mā,
jū mā wā ha, ne ate icurê mā imēn xà ata pē
icato,
ne ma jū kam tē?

Hamreare!

Ca ha atyj hahpan xà na ikēn mā imē.

⁴ Cakrō, ca nee ate ito hajŷr nare.

Ne quêt cama atyj, ite ato kēn xà itajê to tojnō,
ne nee hipêr to amji japackre nare,
mār wa ihkôt amji māacupahti to ipa.

⁵ Ÿhŷ me ikwŷ, wa ite amji kam ijapac xà cunea
to
Pahhiti te itehcajpar na hikaj.

Ne ampeaj kam wa itŷj cute ampo na
imā amji to hūjahkre xà ata na
amji mā to hane.

⁶ Ne pom krâhtare pē caxwari krī jamār catêjê
apē xà jikaj ata jirôa pē,
wa itŷj ijō Pahhiti jikaaj to hikaj.

⁷ Me ikwŷ pē Ixaher catêjê atajê,
ca ha atyj ampeaj kam Pahpām to me amji mā
hanea to me hane.

Ampo na?

He cumā me akīn rohnŷtti mā,
nehōtpê ihytjumā me apytàr prām.

⁸ Na quêt ha ihytjumā Ixaher catêjê
pē mehkwy atajê te ame to kēn jahpan xà na,

cute mehkên mā me hár xà ata pē me hūtà.

139

*Pahpām mā ihcunea na me pajahkre pej pejtu
na mencer*

- ¹ Ijō Pahhití, ca ramā ate ipupun pejtu
na ri amā ijahkre pej.
² Ne ramā ite ampo ton xà atajé cunea na amā
ijahkre pej.
Ne ampýa mā amā ite amji kam ijapac xà cunea
na ijahkre pej.
³ Ca ijápén xà cunea me, ite apu ikôt xà atajé
cunea kam ipupu,
ne ite ampo ton xà atajé cunea na
amā ijahkre pej.
⁴ Ne ite jūm mā ampo jarēn xà ata xwýjrea na,
ramā ite harēn xà ata na amā ijahkre pej.
⁵ Ne jū ri apu imõr xà ata ri,
ca atýj ipu na apa,
ne acarôt to itête gámtär to apa,
ne imā ijō pry to hahkre to apa.
⁶ Ne ramā ate ijahkre pej xà ita pupun pejtu,
wa nee ajte akñte iteamji pupun pej xà ita na,
ite amji jahkre pej nare.
Ne ite ahna amji jahkre pej xà ita ipê ipimxur tu.

⁷ Ne jū kam wa ha apê tē?
Ca pjê cunea kam apa xà ita kam,
jū mā wa ha ajte ne jū kam apê hawry?
He wa nee jū kam, apê ijújawry nare.
⁸ Wa ha ma cōjkwa wyr api,
ca ha curia ramā apu mõ.

Nare, wa ha ma pjê krac ri mehtyc krī xà wyr
wrȳ,
ca ha curia ramā apu mō.

9-10 Wa ha pyt japôj xà wyr ite itor ne itēm na,
nare, ampŷa mā pyt cjēj xà kam amji to ipijapar
cakrō,
quê ha cormā gūhkra imā ijō pryto hahkre to
mōr ita na.

Ne wa ha jū ri cormā apu mō,
ca ha curi atŷj itehcajpa.

11 Wa ha awcapàtkô mā ijarkwa to:
“Ito amxu” hane,
ne hanea ne amcro mā ijarkwa to:
“Amji to awcapàtkô” hane,
quê ha kam awcapàtkô cakrō,
wa ha nee apê ipimxur nare.

12 Ampo na?

He amā awcapàtkô kam ampo pimxur ata
pimxur nare.

Ne amā awcapàtkôti ata pê amcro jō apẽ.
Ne amā awcapàtkô me amcro pipēan.

13 Ne caa pê ca ahpŷanre na imā icukrā xà ton
pa,
ne inxê cahā xà caxwām pê ajkam ipyxwyr pa.

14 Na wa itŷj amji mā apejti na garẽ.
Ampo na?

He ate ampo ton xà atajêcunea pihho
ne hahkre pej xà pimxur tu,
ne ajtea mā, ne quêt impejti.

Wa ite amji kam ijapac xà cunea to gâpēn xà ita
na,
ite gahkre pej pejtu.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 139:15 lxx MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 139:20

15 Pê ca inxê tu kam ihi ton xà me, ite amji jipêj
xà na ipupu.

Pê wa aracri, jûm te ipupun nare kam,
inxê cahã xà kam ipicamën to icati to mõ.

16 Ne pê ca ipym xwÿjrea na ramã ipupu.

Ne caa ramã imã jû mä ite amji to ipijapar xà na
amcro atajê na gõ kàhhôc kam ihhôchiahpuro,
mä hikwa,

cormã amcro jamre reria mä.

17 Pÿhàpà ijõ Pahpäm,
ate amji kam gapac xà itajê cunea jahkre pej xà
jahkre kêatre!

Ne ampeaj kam hàhtô ne impej pit.

18 Wa ha hàhtô na ite hahkre pej prämte cahyt
xà na mä,
quê ha imã hàhtô pê ihhêj rûm pjênxôm carôt
jàhtô.

Wa cahyt, ne cahyt,
ne neejû caxuw cahyt jicu xà mä to mën nare,
ne kaam gõr.

Ne wa iràrà na ampra, ne hân ne acahê na ipa,
ne ato amji japackre pyrentu.

19 Ÿhÿ ijõ Pahpäm,
he imã ate atyj mehkrã kên te ampo kên ton to
ipa atajê curan,

ne me to hamre na to präm.

Ne imã ate me hèprêhtijûhcaprô prämti atajê to
ipê gûjawry tu na to präm,
mär quê me hawry, wa icarïcti na ipa.

20 Ne me acurê xwÿn atajê ato mehcakôc xà
kéanre to me ipa,
ne ihcapry na gapry to mehkéanre to me ipa.

²¹ Ijõ Pahhiti, pom ma ame acurê,
ne ma ame apynâr caca itajê ri,
ite hajŷar ne ihtŷj imã me curê, wa ma ame-
hcaca!

²² Wa me curê xà cunea to me curê to ipa.

Ampo na?

He acurê xwŷn itajê pê hanea ne icurê xwŷan to
icurê xwŷn.

²³ Ÿhŷ, ijõ Pahpãm!

Gapacta ne ikôpî ne icaxwŷn na awcapi,
ne ite amji kam ijapac xà cunea na ijahkre pej.

²⁴ Ne imã, ihhêaj to ite ijõ pry cupan xà nõ ata
jarẽ,

ne quêt mehtîr rohnŷtti mã xà ata jõ pry wŷr ca
ito mõ,

ne kam imẽ, wa ihkôt mõ.

145

Pahpãm to me pajàmnân na mencre

¹ Ijõ Pahpãm pê ri ijõ Pahhiti,
wa ha mehcunea kam mare mã acatihti ita na
ana cre!

Wa ha jû caxuw acati na garẽn to amji pê ijapac
kêt nare,

wa ha quêt garẽn to ipa rohnŷtti mã.

² Ne amcro cunea kam wa apyrên ijakryti na amji
jarẽ,

ne ato amji kam ijapac to ipa rohnŷtti mã.

³ Ijõ Pahhiti, ampeaj kam acati!

Na wa ite amã acatihti to icakôc xà ata na amã
ihkên nare,

ne quêt acajpuaw.

Ne jū wyr wa me inō amji mā hamā ne acatihti
ita na gahkre pej.

⁴ Ne pom ate ampo pejti carôt tÿjti ton itajê
cunea,

quê ha ihtÿj me hūmremehkra mā me harē,
quê ha me kampa.

Ne me taa, hanea ne mehkra mā me harē,
ne me to hajÿr to mōr rohnÿtti mā.

⁵ Quê ha gâhcujrohti me apê Pahhiti pejti ita to
mehcakôc.

Wa ha pa gâpêñ xà impejti itajê cunea kôt
itÿj ato amji kam ijapac to ipa.

⁶ Ne quê ha me taa mehcunea mā
gâpêñ xà carôt tÿjti atajê cunea kôt harēn to me
mō.

Na wa ha hanea ne me cucxà gâpêñ xà catia na
garē,

ne mehcunea mā ato icakôc pejti ne.

⁷ Ne quê ha mehcunea ihtÿj me hirôa pê apejti
ita na

me ato amji japackre xà kôt me amji mā,
amji kñ ton to me ipa.

Ne ihtÿj ate amji kam gapac xà cuhtacti ita na
me cre.

⁸ Ýhÿ me ikwÿ, Pahhiti pê jûm peaj to impej ata.
Ne nee cupê ampo kamincryc kam imprar
pyrentu catê nare.

Ne cumā me pahkian to me pahkîn, mā ihtÿj me
pahcaprî.

Ne hân ne hôtpê pahte me pahkên ton jicu jirô
pêmâ,

ihtÿj me pahkên to tojnõ, ne hicu.

MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 145:9 lxxiii MENCRER XÀ JŌ KÀHHÔC 145:15

9 Ne mehcunea mā impeaj to impej.

Ne cumā cute ampo cunea ton itajê caprī xà.

10 Hàpà me ijō Pahhiti pē Pahpām!

Wa ha pjê kam me icunea ityj amji mā me acupa,
ne ato amji kam me ijapac prämte me ana cre.
Ne me akwÿ cunea, quê ha apyrêne hakryti na
me amā amji jarẽ.

11 Quê ha me hirôa pê apê Pahhiti ita na
mehcunea amji mā me ato ihcakôc.

Ne ihytj acarôt tyjti ita na amji mā me garẽ.

12 Mâr quê mehcunea
ate acarôt to gápêna ton atajê cunea na me
apupu,

ne apê Pahhiti catihti ata na me gahkre pej.

Ne quê ha ihytj mehcunea mā
ahimpej xajahcujo tetetti carôt tyjti ata jahkre
pej.

13 Ne ate me ito ahimpej xà ita jamre xà ham-
reare.

Ne apê Pahhi pê Pahhiti rohnýtti mā.

Ýhÿ me ikwÿ, Pahpām hän ne ampo to awjahkre,
neihtyj hôtpê harkwa ata to amji japackrea rûm
ihkrî.

Ne cute ampo ton xà atajê cunea kam, cumā me
pahkñ pit.

14 Ne ihytj ampo kên mā mencjêj atajê tehcajpa,
ne ihytj hanea ne cute me to ihcupan atajê
tehcajpa,

ne hacpÿa mā catyt kam me ipa na me to.

15 Por ampo cunea tñar atajê,
ihtyj hõ to hñapàn xà ata kôt Pahpām pupu.

Ne cute me cumā ampo na me prāmtijōr xà atajē
na ihytjy me hikaj.

Mā hān ne cute me cumā me hō jōr xàa jō amcro
na mecumā cugō.

¹⁶ Ne ihytjy hān ne hūhkra mā hikra, ne nee apu
hū intē nare,
cute ampo cunea tīr atajē mā ampo na prāmti
atajē jōr prāmte.

¹⁷ Pahhiti te ampo cunea ton xà caxuw ihcunea
na catyt kam ipa,
ne ampeaj kam hàhcaprī.

Ne ampo cunea na cute me pahto impej, ne cumā
me pahkīn.

¹⁸ Ne por amji tehcajpar xà na ampeaj kam me
cuwȳ atajē cahi na ipa,
cute mehthcajpar prāmte.

¹⁹ Pahhiti ihytjy cute amji mā me hūpahti atajē
mā
ampo na me prāmti atajē gō.

Ne ihytjy me caràr kampa, ne hān ne me hūtā.

²⁰ Pahhiti ihytjy me cumā ihkīnti atajē tête amtà,
ne mehkīnti mehkēanre atajē intētē nee hàmtàr
nare,

ne cama hān ne me to hamre.

²¹ Ne ampo itajē cunea cwȳrjapē,
wa ha ijōtpē Pahhiti catihti na harēn to ipa
rohnȳtti mā.

Ne imā pjē ita cunea kam,
icuxà cute me Pahhiti japrȳ pejti na me harēn na
me to prām rohnȳtti mā.

PAHPĀM JARKWA CUPAHTI JŌ KÀHHÔC
Canela: PAHPĀM JARKWA CUPAHTI JŌ KÀHHÔC
(Portions)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Canela)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

09d4e460-c38b-52b7-81c1-8300bfeb466a